64. Konkurs Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek

64th Competition of the Polish Association of Book Publishers

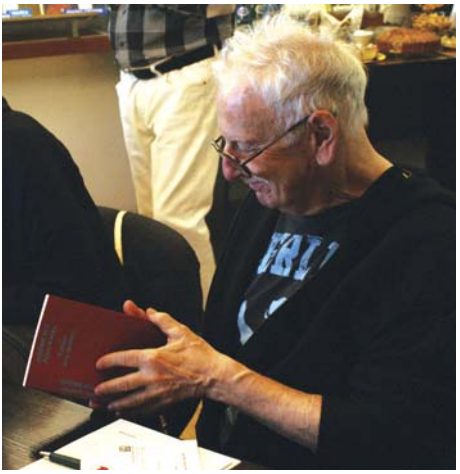

STEPHEN
KING

Najpiękniejsze Polskie Książki 2023

64. Konkurs Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek

O Konkursie

Za nami 64. edycja dorocznego ogólnopolskiego Konkursu PTWK *Najpiękniejsze Polskie Książki 2023*, organizowanego przez Polskie Towarzystwo Wydawców Książek.

Od momentu powstania konkursu w 1957 roku jego celem jest promowanie wysokiego poziomu edytorskiego polskich książek w kraju i na świecie.

Ostatnie lata dowodzą, że coraz częściej książki z Polski spotykają się z ogromnym zainteresowaniem i uznaniem międzynarodowej publiczności.

Publikacje nagrodzone i wyróżnione w konkursie *Najpiękniejsze Polskie Książki* biorą udział w międzynarodowych wydarzeniach, takich jak prestiżowy konkurs *Best Book Design from all over the World* w Lipsku. W ostatnich latach nagrodzono w nim już kilkanaście książek z naszego konkursu. Książki-laureatki konkursu PTWK, w tym poprzedniej, 63. edycji, weszły również w skład księgozbioru The German Museum of Books and Writing w Niemieckiej Bibliotece Narodowej w Lipsku.

Wszystkie publikacje nagrodzone i wyróżnione w konkursie *Najpiękniejsze Polskie Książki* są prezentowane na wystawie *Best Book Design from all over the World* odbywającej się podczas Międzynarodowych Targów Książki we Frankfurcie i Lipsku. Książki nagrodzone w konkursie *Best Book Design from all over the World* pokazywane są również na wystawach w innych krajach – ostatnia edycja była prezentowana na Islandii w Design Museum w Rejkjawiku, w Japonii w Printing Museum w Tokio oraz w Szwajcarii w ramach Festiwalu Projektowania Graficznego *Weltformat* w Lucernie.

W tegorocznej, 64. edycji konkursu PTWK wzięło udział 118 firm wydawniczych, które zgłosiły 233 tytuły. Rosnąca z roku na rok liczba zgłoszeń oraz coraz wyższy poziom edytorski zgłaszanych publikacji ogromnie nas cieszy, w tym roku otrzymaliśmy zgłoszenia wielu pięknych i zaskakujących formą książek.

Wręczenie nagród
i wyróżnień podczas
Międzynarodowych Targów
Książki w Warszawie
23 maja 2024 roku
godzina 14

Pałac Kultury i Nauki
sala im. Kisielewskiego

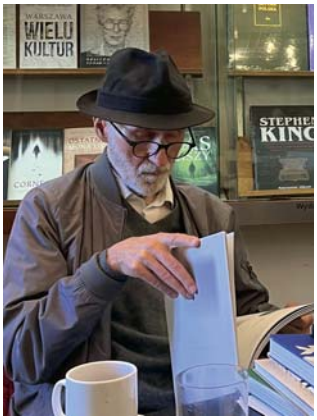

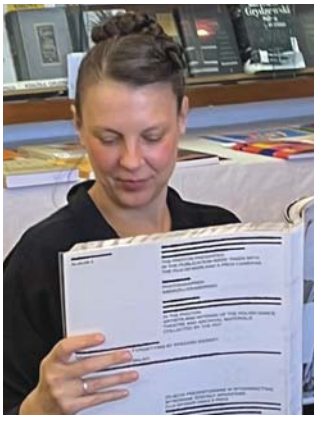

Tegoroczne Jury Wstępne Konkursu w składzie: Magdalena Frankowska, Tomasz Fudala, Filipka Rutkowska, Andrzej Tomaszewski oraz Ania Wieluńska, w wyniku preselekcji nominowało do nagród i wyróżnień 102 książki. Wszystkie nominowane publikacje wyróżnia wysoki poziom projektowy i edytorski, zarówno osoby je projektujące, jak zespoły wydawnicze i drukarnie mają zasłużony powód do dumy!

Jury Główne Konkursu w składzie: dr hab. Ewa Repucho – przewodnicząca, Magdalena Frankowska, dr hab. Małgorzata Gurowska, Ryszard Kryska, Filipka Rutkowska, Andrzej Tomaszewski, prof. Mieczysław Wasilewski oraz Ania Wieluńska, w wyniku tajnego głosowania przyznało 6 równorzędnych nagród regulaminowych, nagrodę honorową oraz 40 wyróżnień. Po raz drugi w ponad 60-letniej historii konkursu, Jury przyznało Grand Prix. Nagroda ta jest wyrazem uznania dla pracy całego zespołu współtworzącego publikację, począwszy od doskonale przemyślanego konceptu wydawniczego i oryginalnego projektu graficznego i świetnych fotografii po poligraficzną jakość wykonania nagrodzonej publikacji

Kryteria ocen, którymi Jury kierowało się w swych wyborach to przede wszystkim poziom rozwiązań projektowych zastosowanych w zgłoszonych publikacjach, oryginalność konceptu graficznego, trafność zestawienia formy i treści, a także jakość wykonania poligraficznego. Więcej na ten temat znajdą Państwo w laudacjach towarzyszących zdjęciom nagrodzonych książek oraz przy biogramach jurorek i jurorów.

Serdecznie gratulujemy wszystkim projektantkom i projektantom, wydawnictwom i drukarniom nagrodzonym, wyróżnionym i nominowanym w tej edycji konkursu!

Zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby do zgłaszania publikacji w przyszłorocznej edycji konkursu *Najpiękniejsze Polskie Książki 2024*.

Magdalena Frankowska
komisarka konkursu
Najpiękniejsze Polskie Książki

The Most Beautiful Polish Books 2023

64th Competition of the Polish Association of Book Publishers

About the competition

The 64th edition of the annual nationwide PTWK *Most Beautiful Polish Books* 2023 competition, organised by the Polish Association of Book Publishers, is behind us.

Since the competition's inception in 1957, its aim has been to promote the high editorial level of Polish books at home and abroad. Recent years prove that more and more often books from Poland are receiving great interest and recognition from an international audience.

Publications awarded and honoured in the *Most Beautiful Polish Books* competition take part in international events, such as the prestigious *Best Book Design from all over the World* competition in Leipzig. More than a dozen books from our competition have already been awarded there in recent years. Laureate books from the PTWK competition, including the previous 63rd edition, have also become part of the book collection of The German Museum of Books and Writing at the German National Library in Leipzig.

All the publications awarded and honoured in the Most Beautiful Polish Books competition are exhibited at the *Best Book Design from all over the World* exhibition taking place *International Book Fair* in Frankfurt and Leipzig. Books awarded in the *Best Book Design from all over the World* competition are also shown at exhibitions in other countries – the most recent edition was shown in Iceland at the Design Museum in Reykjavik, in Japan at the Printing Museum in Tokyo and in Switzerland as part of the *Weltformat* Graphic Design Festival in Lucerne.

This year's 64th edition of the PTWK competition attracted 118 publishing companies, which submitted 233 titles. We are delighted with the increasing number of entries each year and the increasingly high editorial level of the submitted publications; this year we received entries for many books that are beautiful and surprising in their form.

Presentation of Awards and Distinctions at the Warsaw International Book Fair
23 May 2024, 14

Palace of Culture and Science, Kisielewski Hall

This year's Preliminary Jury of the Competition, consisting of: Magdalena Frankowska, Tomasz Fudala, Filipka Rutkowska, Andrzej Tomaszewski and Ania Wieluńska, nominated 102 books for prizes and distinctions as a result of the pre-selection. All nominated publications are distinguished by their high design and editorial level, and both the persons designing them and the publishing and printing teams have well-deserved reason to be proud!

The Jury of the Main Competition, consisting of Ewa Repucho, PhD – Chairperson, Magdalena Frankowska, Małgorzata Gurowska, PhD, Ryszard Kryska, Filipka Rutkowska, Andrzej Tomaszewski, Prof. Mieczysław Wasilewski and Ania Wieluńska, awarded the following as a result of a secret ballot 6 equal regulation prizes, an honorary award and 40 distinctions. For the second time in the competition's more than 60-year history, the Jury awarded the Grand Prix. This award recognises the work of the entire team involved in the creation of this publication, from the excellently thought-out publishing concept and original graphic design and the excellent photographs to the printing quality of the award-winning publication.

The Jury's evaluation criteria were primarily the level of design solutions applied in the submitted publications, the originality of the graphic concept, the aptness of the combination of form and content, and the quality of the printing production. More on this subject can be found in the laudations accompanying the photos of the awarded books and in the biographies of the jurors.

Congratulations to all the designers, publishers and printing houses awarded, honoured and nominated in this edition of the competition!

We invite all interested parties to submit publications for next year's edition of the Most Beautiful Polish Books 2024 competition.

Magdalena Frankowska
Commissioner of the Most Beautiful Polish Books competition

GRAND PRIX

otrzymują / are awarded to

POLSKI TEATR TAŃCA W POZNANIU
RYSZARD BIENERT
ANDRZEJ GRABOWSKI
Drukarnia DRUKMANIA

Za doskonale przemyślany koncept wydawniczy i oryginalny projekt graficzny, znakomicie wpisujące się weń fotografie, a także trafny dobór środków poligraficznych oraz introligatorskich jubileuszowego wydawnictwa *Żywy zapis / Live captured* według koncepcji Iwony Pasińskiej, Polski Teatr Tańca, Poznań 2023.

For a well thought-out publishing concept and original graphic design, the photographs perfectly integrated into it, and also for an apt selection of printing and binding of the jubilee publication *Żywy zapis / Live captured* according to the concept by Iwona Pasińska, Polish Dance Theatre, Poznan 2023.

Nagrody wyróżnienia i nominacje

Awards, Distinctions and Nominations

Żywy zapis / Livecaptured stanowi znakomity przykład, że wydawnictwo jubileuszowe może być zaprojektowane i zrealizowane w sposób absolutnie zachwycająco nowoczesny i zarazem przemyślany, zaskakiwać rozmachem projektowym i jednocześnie surowością zastosowanych materiałów poligraficznych. Dostajemy do rąk sporych rozmiarów tekturowe pudełko, kryjące w sobie dwie publikacje – wielkoformatowy album fotograficzny i towarzyszącą mu mniejszą publikację z jubileuszowymi tekstami i wspomnieniami. W albumie zaskakuje nas nie tylko rozmach, oddech i wspaniałe fotografie tancerek i tancerzy kontrastowo zestawione ze zdjęciami przyrody. Całość publikacji faluje w dłoniach, lekko tańczy, również fotografie tancerzy nadrukowane na brzegach książki ożywają w ruchu. Przyczynia się do tego wybór pa-

pieru tak cienkiego jak w dawnych książkach telefonicznych, który przy tak dużym formacie wzmocniony został dodatkowo plastikową, przezroczystą obwolutą. Zadrukowane stronice przeglądane na szybko przypominają animację poklatkową i eksperymenty fotograficzne Eadweard 'a Muybridge'a. Posągowe sylwetki artystów teatru uchwycone w ruchu mogą z kolei przywoływać nam fotografie gibkich, wysportowanych osób autorstwa Leni Riefenstahl, na szczęście pozbawione są kontrowersyjnego kontekstu. Całość jest fascynująca, wciągająca i koherentna – motywy graficzne zadrukowane czarnym sitodrukiem na pudełku pojawiają się również w publikacjach, prostota materiałów wydobywa szlachetność rozwiązań graficznych. Wyjątkowa książka. **M.F.**

Żywy zapis / Live captured is an excellent example of how a jubilee publication can be designed and realised in an absolutely stunningly modern and well thought-out manner, and can surprise with its design breadth and at the same time with the austerity of the printing materials used. We are presented with a large cardboard box containing two publications – a large-format photo album and an accompanying smaller publication with jubilee texts and reminis-

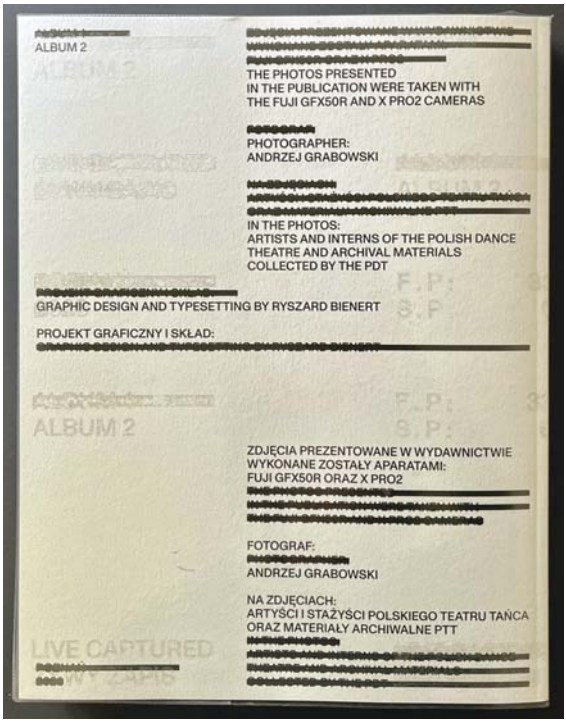

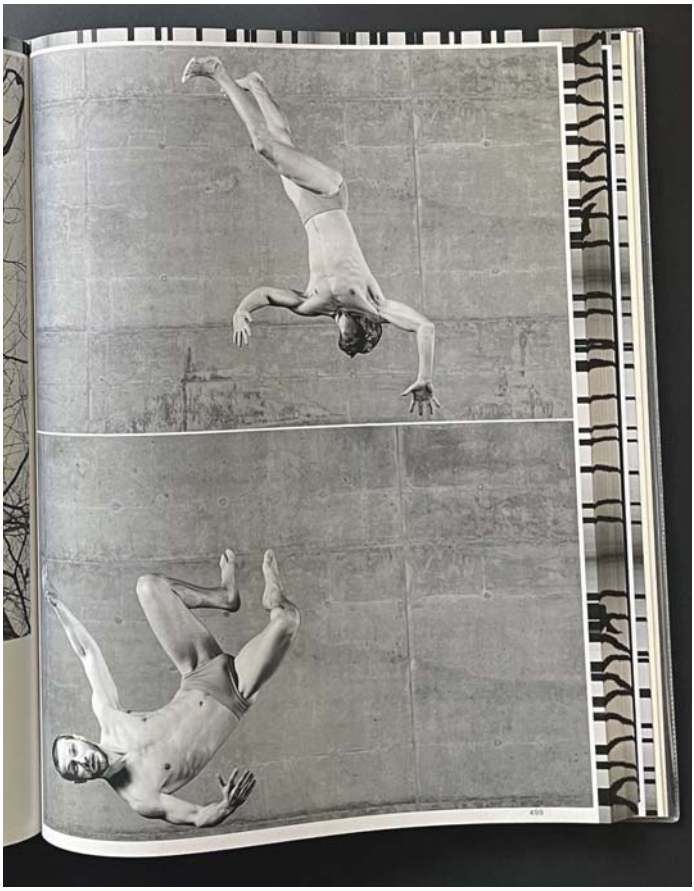

cences. What surprises us in the album is not only the breadth, breath and magnificent photographs of the dancers contrasted with pictures of nature. The entire publication ripples in the hands, dancing lightly, also the photographs of the dancers printed at the edges of the book come alive in movement. Contributing to this is the choice of paper as thin as that used to be in telephone books, which, with such a large format, has been further reinforced by a plastic transparent dust jacket. The printed pages, when viewed quickly, are reminiscent of stop-motion animation and Eadweard Muybridge's photographic experiments. The statuesque silhouettes of theatre artists caught in motion may in turn remind us of Leni Riefenstahl's photographs of limber, athletic people, fortunately devoid of controversial context. The whole is fascinating, engaging and coherent – the graphic motifs printed in black silkscreen on the box also appear in the publications, the simplicity of the materials brings out the refinement of the graphic solutions. An exceptional book.
M.F.

NAGRODA / AWARD

Zejście do wraku. Wiersze z lat 1971–1972
Diving into the Wreck. Poems 1971–1972 – Adrienne Rich
projekt okładki i stron tytułowych / cover and title pages design **Marian Misiak / Threedotstype, rh.plus**
opracowanie typograficzne / typesetting: **Robert Oleś / d2d.pl**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-66267-94-7

*Zejście do wrak*u Adrienne Rich (1929–2012) to w opinii krytyków poetycka ekspedycja do wnętrza konstruktów społecznych, butwiejących głęboko pod powierzchnią historii i polityki, ekonomii i kultury. Wiersze poetki są ciągłym poszukiwaniem sprawiedliwości społecznej, „iskrzą od zaangażowania i niezgody". Wydana w serii Wygłosy książeczka otrzymała jednak formę na wskroś tradycyjną, przepełnioną spokojem. Nie przyciąga ona uwagi czytelnika spektakularnymi rozwiązaniami i pozwala całkowicie skupić się na lekturze. Siłą projektu jest prostota, operowanie wyłącznie literą i światłem. Ten subtelny, klasyczny w swojej formie tomik zachowuje jednocześnie kompozycję oryginału, wiernie odzwierciedlając pierwotne zamierzenia jego twórcy. Publikację wyróżnia skromna okładka, której oryginalny charakter uwidacznia się w pełni w zestawieniu z całą serią. **E.R.**

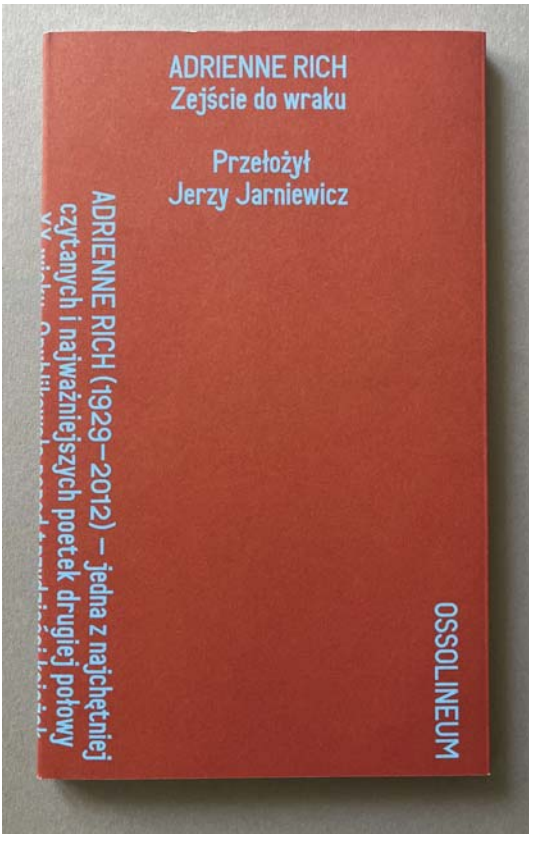

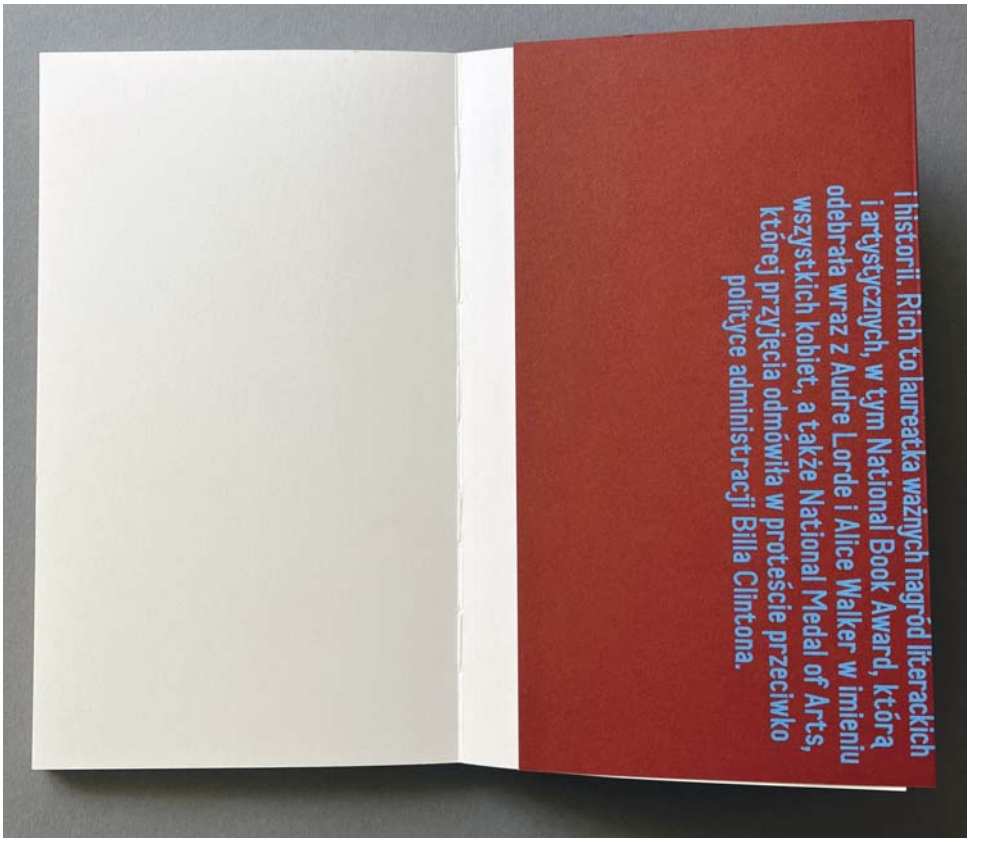

Zejście do wraku (*Diving into the Wreck*) by Adrienne Rich (1929–2012) is, in the opinion of critics, a poetic expedition into the interior of social constructs, rotting deep beneath the surface of history and politics, economics and culture. The poet's poems are a constant search for social justice, 'sparking with commitment and discord'. Published in the 'Wygłosy' series, however, the thin book has been given a thoroughly traditional form, filled with serenity. It does not draw the reader's attention with spectacular solutions and allows the reader to concentrate completely on the reading. The strength of the design is its simplicity, using only letters and light. This subtle volume, classic in its form, at the same time retains the composition of the original, faithfully reflecting the original intentions of its creator. The publication is distinguished by its modest cover, whose original character becomes fully apparent when compared with the entire series. **E.R.**

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Chodź, pokażę ci moje noże / Come, I will show you my knives – Joanna Ambroz
ilustracje, projekt graficzny i przygotowanie do druku / illustrations, graphic design and prepress:
Joanna Ambroz
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia TOTEM, Inowrocław**
ISBN 978-83-967918-0-1

Dziwaczne i osobliwe / The Weird and the Eerie – Mark Fisher
projekt graficzny, typograficzny i skład / graphic and typographic design, typesetting: **Zuzanna Leśniak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia POZKAL, Inowrocław**
ISBN 978-83-8325-034-2

Poszukiwacz Zwłok – Mieczysław Gorzka
projekt okładki i stron tytułowych / cover and title page design: **Maks Bereski / PLAKIAT**
DTP / prepress: **Michał Żelezniakowicz / INSATSU**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ABEDIK, Poznań**
ISBN 978-83-8252-823-7

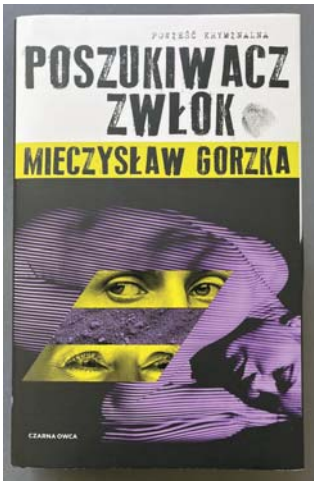

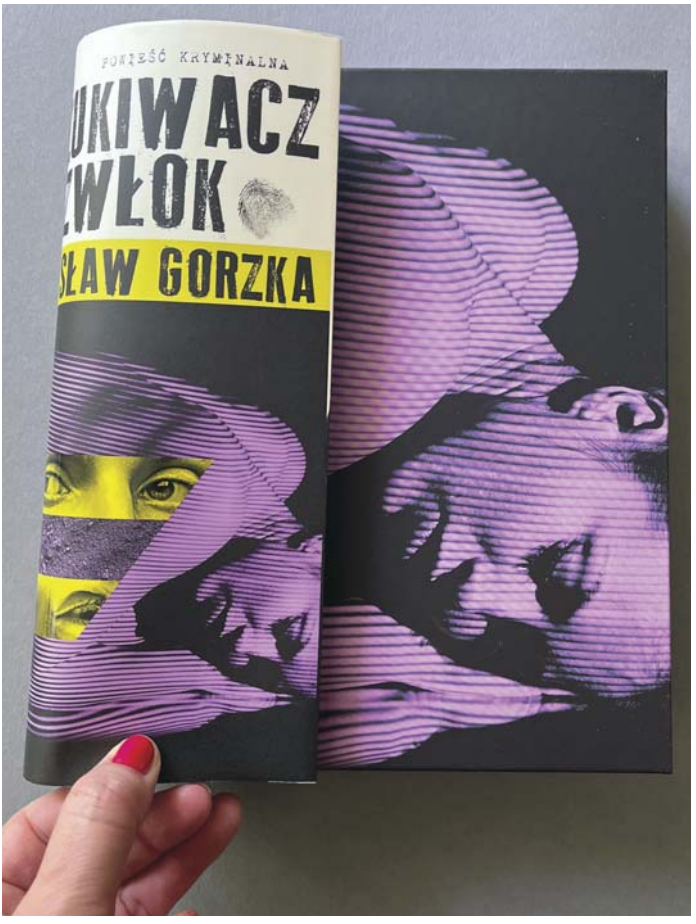

Spotkanie po latach – Maciej Sieńczyk
ilustracje / llustrations: **Maciej Sieńczyk**
skład i łamanie / typesetting: **Piotr Kołodziej**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Literackie, Kraków**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia POZKAL, Inowrocław**
ISBN 978-83-08-08047-4

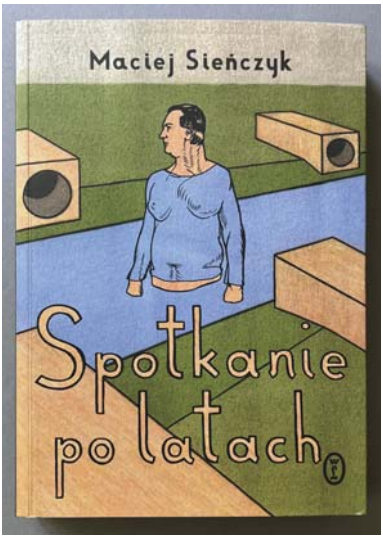

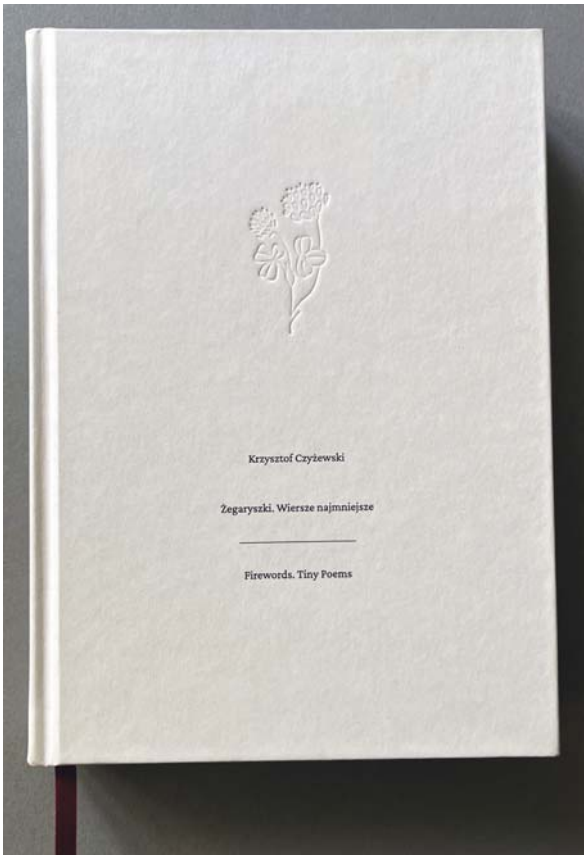

Żegaryszki. Wiersze najmniejsze / Firewords. Tiny Poems – Krzysztof Czyżewski
opracowanie graficzne / graphic design: **Karolina Kotowska**
fotografie / photo: **Krzysztof Czyżewski**
wydawcy / publishers: **Fundacja POGRANICZE i Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów"**
druk i oprawa / printing and binding: **Firma PERGAMA Wojciech Lewan, Bydgoszcz**
ISBN 978-83-66143-72-2 (Fundacja)
ISBN 978-83-64305-98-6 (Ośrodek)

Żyli długo i szczęśliwie, póki nie umarli. Nieznane baśnie braci Grimm – wybór i przekład (selection and translation) Eliza Pieciul-Karmińska
ilustracje / illustrations: **Michalina Jurczyk**
projekt graficzny / graphic design: **Grażka Lange**
skład i przygotowanie do druku / typesetting and prepress: **Piotr Bałdyga**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Dwie Siostry, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Białostockie Zakłady Graficzne**
ISBN 978-83-8150-457-7

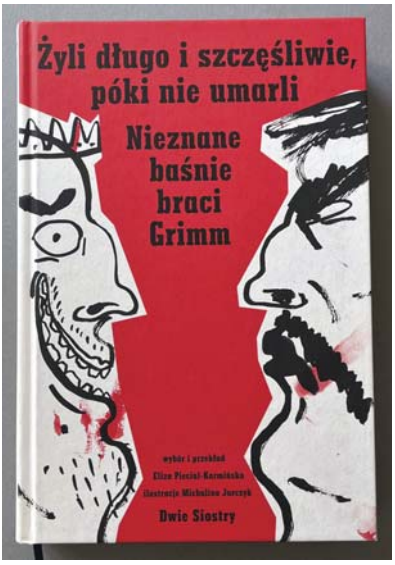

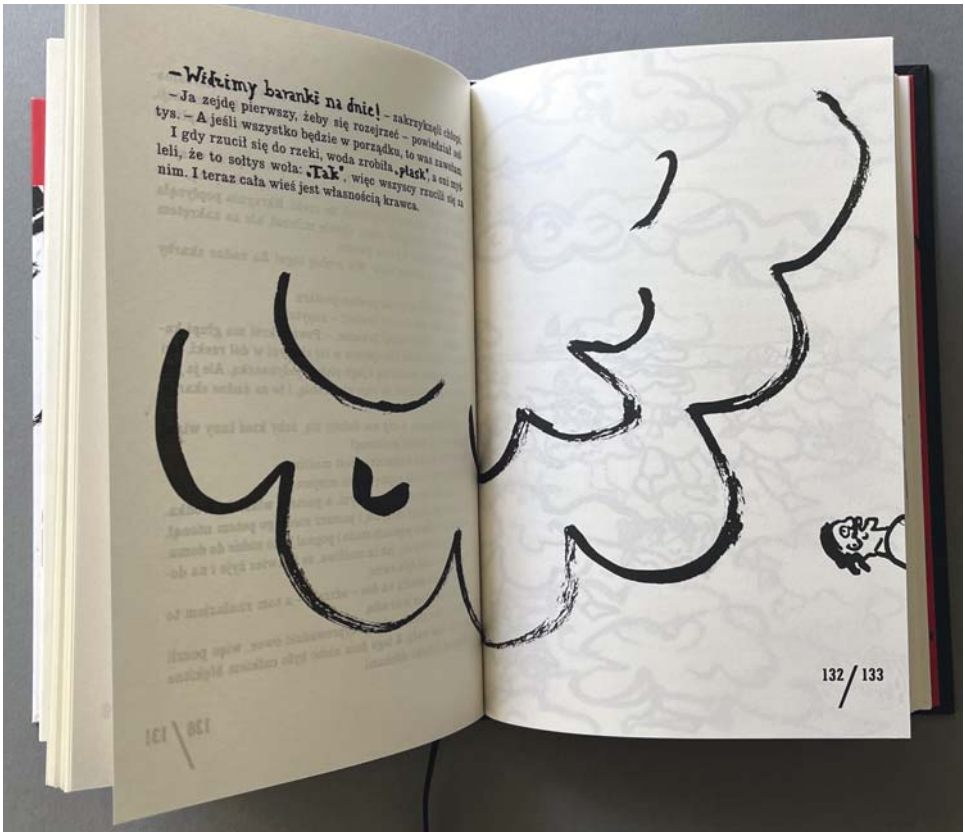

NOMINACJE / NOMINATIONS

Astrostrada z girlandami. Wiersze zebrane – Julia Fiedorczuk
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Joanna Jopkiewicz / Grupa Projektor**
wydawca / publisher: **Wrocławskie Wydawnictwo WARSTWY**
współwydawca / co-publisher: **Wrocławski Dom Literatury**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-67186-03-2

Bibliofollia czyli szaleństwo czytania – Alberto Castoldi
projekt graficzny i typograficzny / graphic and typographic design: **Stanisław Salij**
skład / typesetting: **Zuzanna Leśniak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia POZKAL, Inowrocław**
ISBN 978-83-8325-073-1

Nostalgia. Mitologia rodzinna – Aleksander Jurewicz
projekt graficzny i typograficzny / graphic and typographic design: **Janusz Górski**
DTP / prepress: **Krzysztof Gotowicki**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-8325-047-2

Pamiętnik z dorastania. Wojenne wspomnienia z lat 1939-1944 – Waldemar Baks
projekt okładki, opracowanie graficzne, typograficzne, skład / cover design, graphic and typographic design, typesetting: **Krzysztof W. Wróbel**
wydawca / publisher: **Białostocki Ośrodek Kultury**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ORTHDRUK, Białystok**
ISBN 978-83-959897-3-5

Pisanie jest tylko dodatkiem. Korespondencja 1946–2011 – Anna i Mieczysław Porębscy, Wiesława i Tadeusz Różewiczowie, redakcja Krystyna Czerni
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Joanna Jopkiewicz / Grupa Projektor**
wydawca / publisher: **Wrocławskie Wydawnictwo WARSTWY**
współwydawca / co-publisher: **Wrocławski Dom Literatury**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia OPOLGRAF, Opole**
ISBN 978-83-67186-90-2

Sois sage – Marcin Kurek
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Angelika Kukioła**
wydawca / publisher: **Wrocławskie Wydawnictwo WARSTWY**
współwydawca / co-publisher: **Wrocławski Dom Literatury**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-67186-14-8

Umiłowana / Beloved – Toni Morrison
projekt okładki / cover design: **Łukasz Zbieranowski**
projekt typograficzny / typographic design: **Mateusz Czekała**
skład i łamanie / typesetting: **Grzegorz Kalisiak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Poznańskie, Poznań**

druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia OPOLGRAF, Opole**
ISBN 978-83-67891-58-5

Z Nocy i Mowy. Wybór opowieści –
Marian Pankowski
projekt okładki i stron tytułowych na podstawie koncepcji Przemka Dębowskiego / cover and title pages design based on Przemek Dębowski's concept: **Wojtek Janikowski**
opracowanie typograficzne i łamanie / design typography: **manufaktura**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-66267-97-8

Publikacja *Zgruzowstanie* to opowieść o powojennej Warszawie, o tym, jak nowa tkanka miasta wyrastała z odłamków odzyskanych cegieł, z gruzu, któremu darowano nowe życie. Publikacja angażuje emocjonalnie. Użyte środki graficzne subtelnie towarzyszą treści, składając się na przejrzystą całość. Na uznanie zasługuje wewnętrzna architektura książki, mocna, konkretna, złożona groteskiem o różnej skali i grubości. Ciekawym założeniem jest kolumna tekstowa wyrównana do lewej strony, precyzyjnie „rzeźbiona" z prawej, żyjąca i naturalna. Grotesk pozwala na mocne akcentowanie, zwłaszcza w zestawieniu z ilustracją. Dzieje

Dział II.
Literatura naukowa i popularnonaukowa (humanistyka, matematyczno-przyrodnicze)

Section II.
Scientific literature and popular science (humanities, mathematics and natural sciences)

NAGRODA / AWARD

Zgruzowstanie. Przeszłość i przyszłość ruin w architekturze – koncepcja i redakcja / concept and edited by **Adam Przywara**
projekt okładki, projekt graficzny i skład / cover design, graphic design and typesetting: **Kaja Kusztra**
wydawca / publisher: **Muzeum Warszawy**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-964731-8-9

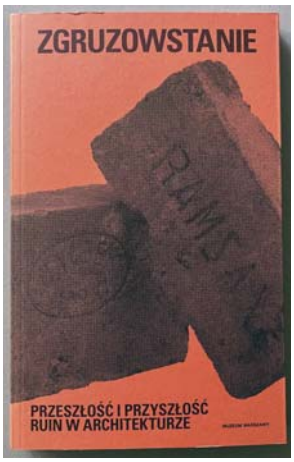

się tak na stronach działowych i we wstępie. Mocne tytuły i przeskalowane fragmenty cegieł przypominają rzeźby dramatycznie rozpięte w przestrzeni jako świadectwo rozpadu i siły odbudowy. Zwiększony stopień pisma pozwala maksymalnie uczytelnić spis treści. Splot formy i treści wydaje się idealny. Bohaterem publikacji jest cegła, występuje na okładce rozrastrowana, jakby z przeszłości, podlana kolorem tinty. Należy podkreślić nienaganny poziom przygotowania archiwalnego materiału ilustracyjnego. Zadbano o jego czytelność i z ogromnym pietyzmem wydrukowano. Otrzymaliśmy publikację-monolit, spójną całość treści i formy, trafnie oprawioną typograficznie, wizualnie przyjazną, o dużej wartości poznawczej, łącząca przeszłość z przyszłością, rozpad ze scalaniem. Niezwykła książka. **R.K**.

The publication *Zgruzowstanie* is a story about post-war Warsaw, about how the new structure of the city grew out of the shards of recovered bricks, out of the rubble that was given new life. The publication is emotionally engaging. The graphic means used subtly accompany the content, making up a clear whole. To its credit, the internal architecture of the book is strong, concrete and composed of grotesques of varying scale and thickness. An interesting premise is the text column aligned to the left, precisely 'sculpted' on the right, alive and natural. The grotesque allows for strong emphasis, especially when juxtaposed with the illustration. This happens on the section pages and in the introduction. Strong titles and exaggerated brick fragments resemble sculptures dramatically stretched across space as a testament to decay and the power of reconstruction. The increased typeface helps to make the table of contents as clear as possible. The intertwining of form and content seems ideal. The protagonist of the publication is the brick, appearing on the cover distended, as if from the past, watered down with the colour of tint. The impeccable level of preparation of the archival illustrative material should be emphasised. Care has been taken to ensure its legibility and it has been printed with great care. What we have received is a publication-monolith, a coherent whole of content and form, aptly bound typographically, visually friendly, of great cognitive value, combining the past with the future, disintegration with fusion. An extraordinary book. **R.K.**

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Ekonomia to stan umysłu. Ćwiczenia z semantyki języków ekonomicznych – Andrzej Leder
projekt graficzny, skład i łamanie / graphic design, typesetting: **Marcin Hernas / tessera.org.pl**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ABEDIK, Żerniki**
ISBN 978-83-67075-89-3

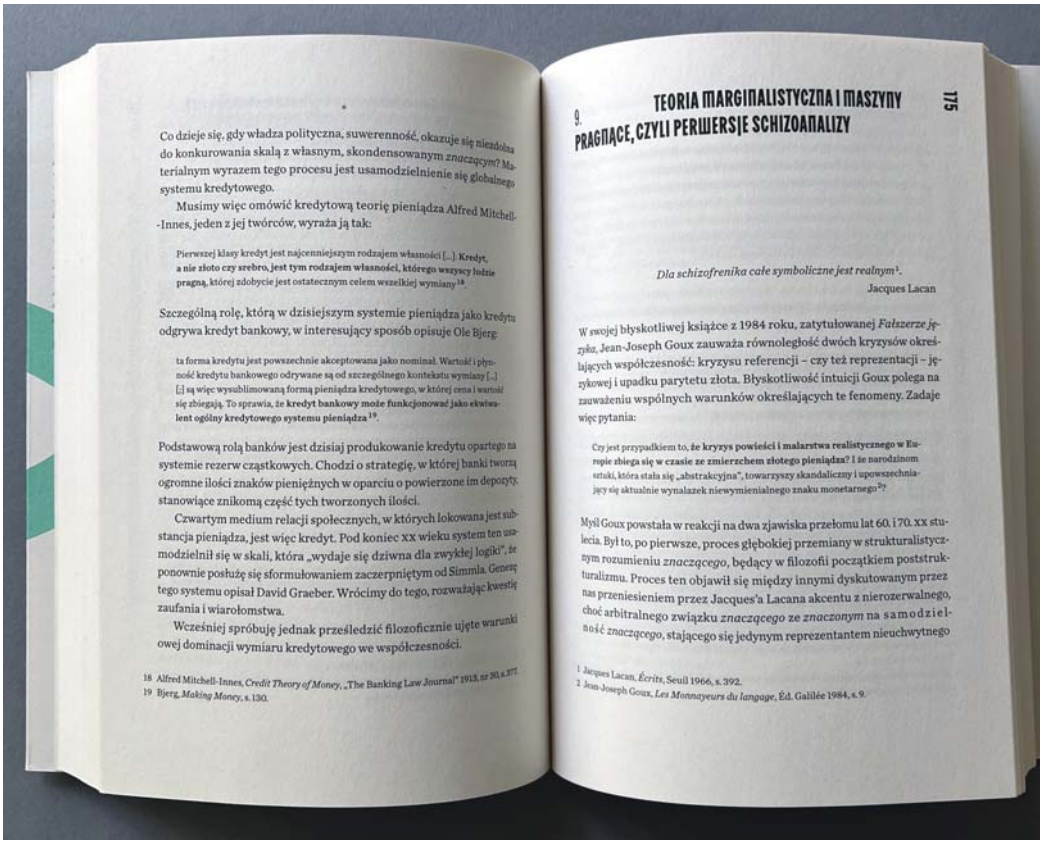

Co dzieje się, gdy władza polityczna, suwerenność, okazuje się niezdolna do konkurowania skalą z własnym, skondensowanym *znaczącym*? Materialnym wyrazem tego procesu jest usamodzielnienie się globalnego systemu kredytowego.

Musimy więc omówić kredytową teorię pieniądza Alfred Mitchell-Innes, jeden z jej twórców, wyraża ją tak:

> Pierwszej klasy kredyt jest najcenniejszym rodzajem własności [...]. Kredyt, **a nie złoto czy srebro, jest tym rodzajem własności, którego wszyscy ludzie pragną**, której zdobycie jest ostatecznym celem wszelkiej wymiany[18].

Szczególną rolę, którą w dzisiejszym systemie pieniądza jako kredytu odgrywa kredyt bankowy, w interesujący sposób opisuje Ole Bjerg:

> ta forma kredytu jest powszechnie akceptowana jako nominał. Wartość i płynność kredytu bankowego odrywane są od szczególnego kontekstu wymiany [...] [...] są więc wysublimowaną formą pieniądza kredytowego, w której cena i wartość się zbiegają. To sprawia, że **kredyt bankowy może funkcjonować jako ekwiwalent ogólny kredytowego systemu pieniądza**[19].

Podstawową rolą banków jest dzisiaj produkowanie kredytu opartego na systemie rezerw cząstkowych. Chodzi o strategię, w której banki tworzą ogromne ilości znaków pieniężnych w oparciu o powierzone im depozyty, stanowiące znikomą część tych tworzonych ilości.

Czwartym medium relacji społecznych, w których lokowana jest substancja pieniądza, jest więc kredyt. Pod koniec XX wieku system ten usamodzielnił się w skali, która „wydaje się dziwna dla zwykłej logiki", że ponownie posłużę się sformułowaniem zaczerpniętym od Simmla. Genezę tego systemu opisał David Graeber. Wrócimy do tego, rozważając kwestię zaufania i wiarołomstwa.

Wcześniej spróbuję jednak prześledzić filozoficznie ujęte warunki owej dominacji wymiaru kredytowego we współczesności.

18 Alfred Mitchell-Innes, *Credit Theory of Money*, „The Banking Law Journal" 1913, nr 30, s. 377.
19 Bjerg, *Making Money*, s. 130.

175

9. TEORIA MARGINALISTYCZNA I MASZYNY PRAGNĄCE, CZYLI PERWERSJE SCHIZOANALIZY

Dla schizofrenika całe symboliczne jest realnym[1].
Jacques Lacan

W swojej błyskotliwej książce z 1984 roku, zatytułowanej *Fałszerze języka*, Jean-Joseph Goux zauważa równoległość dwóch kryzysów określających współczesność: kryzysu referencji – czy też reprezentacji – językowej i upadku parytetu złota. Błyskotliwość intuicji Goux polega na zauważeniu wspólnych warunków określających te fenomeny. Zadaje więc pytania:

> Czy jest przypadkiem to, **że kryzys powieści i malarstwa realistycznego w Europie zbiega się w czasie ze zmierzchem złotego pieniądza**? I że narodzinom sztuki, która stała się „abstrakcyjna", towarzyszy skandaliczny i upowszechniający się aktualnie wynalazek niewymienialnego znaku monetarnego[2]?

Myśl Goux powstała w reakcji na dwa zjawiska przełomu lat 60. i 70. XX stulecia. Był to, po pierwsze, proces głębokiej przemiany w strukturalistycznym rozumieniu *znaczącego*, będący w filozofii początkiem poststrukturalizmu. Proces ten objawił się między innymi dyskutowanym przez nas przeniesieniem przez Jacques'a Lacana akcentu z nierozerwalnego, choć arbitralnego związku *znaczącego* ze *znaczonym* na samodzielność *znaczącego*, stającego się jedynym reprezentantem nieuchwytnego

1 Jacques Lacan, *Écrits*, Seuil 1966, s. 392.
2 Jean-Joseph Goux, *Les Monnayeurs du langage*, Éd. Galilée 1984, s. 9.

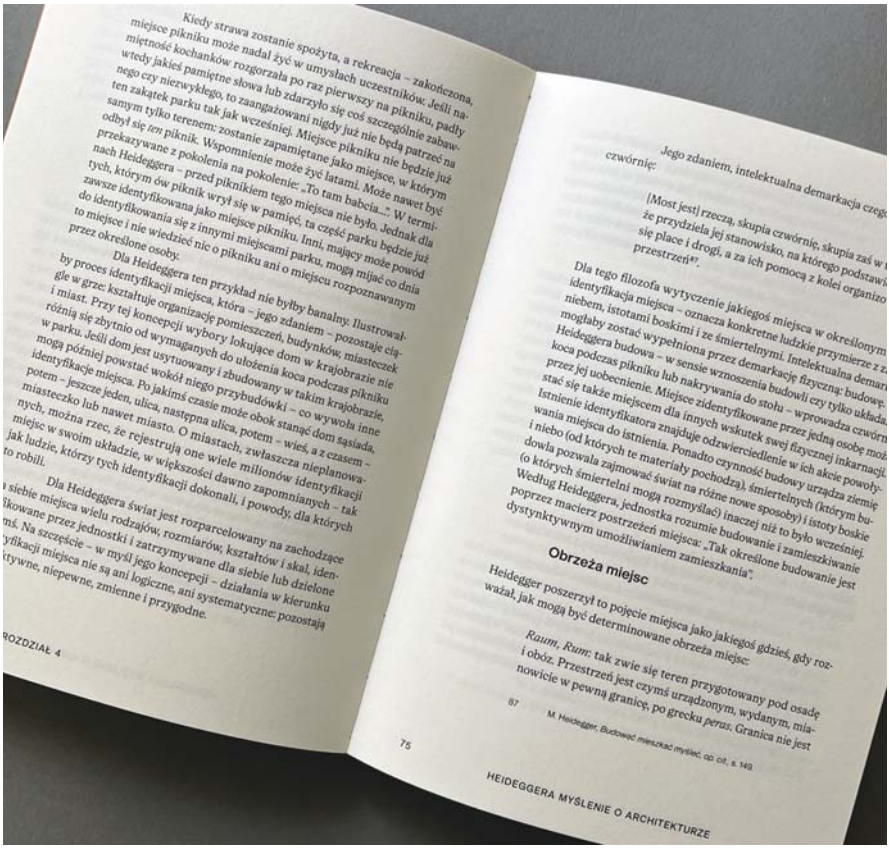

Kiedy strawa zostanie spożyta, a rekreacja – zakończona, miejsce pikniku może nadal żyć w umysłach uczestników. Jeśli namiętność kochanków rozgorzała po raz pierwszy na pikniku, padły wtedy jakieś pamiętne słowa lub zdarzyło się coś szczególnie zabawnego czy niezwykłego, to zaangażowani nigdy już nie będą patrzeć na ten zakątek parku tak jak wcześniej. Miejsce pikniku nie będzie już samym tylko terenem: zostanie zapamiętane jako miejsce, w którym odbył się *ten* piknik. Wspomnienie może żyć latami. Może nawet być przekazywane z pokolenia na pokolenie: „To tam babcia...". W terminach Heideggera – przed piknikiem tego miejsca nie było. Jednak dla tych, którym ów piknik wrył się w pamięć, ta część parku będzie już zawsze identyfikowana jako miejsce pikniku. Inni, mający może powód do identyfikowania się z innymi miejscami parku, mogą mijać co dnia to miejsce i nie wiedzieć nic o pikniku ani o miejscu rozpoznawanym przez określone osoby.

Dla Heideggera ten przykład nie byłby banalny. Ilustrował by proces identyfikacji miejsca, która – jego zdaniem – pozostaje ciągle w grze: kształtuje organizację pomieszczeń, budynków, miasteczek i miast. Przy tej koncepcji wybory lokujące dom w krajobrazie nie różnią się zbytnio od wymaganych do ułożenia koca podczas pikniku w parku. Jeśli dom jest usytuowany i zbudowany w takim krajobrazie, mogą później powstać wokół niego przybudówki – co wywoła inne identyfikacje miejsca. Po jakimś czasie może obok stanąć dom sąsiada, potem – jeszcze jeden, ulica, następna ulica, potem – wieś, a z czasem – miasteczko lub nawet miasto. O miastach, zwłaszcza nieplanowanych, można rzec, że rejestrują one wiele milionów identyfikacji miejsc w swoim układzie, w większości dawno zapomnianych – tak jak ludzie, którzy tych identyfikacji dokonali, i powody, dla których to robili.

Dla Heideggera świat jest rozparcelowany na zachodzące siebie miejsca wielu rodzajów; rozmiarów; kształtów i skal, identyfikowane przez jednostki i zatrzymywane dla siebie lub dzielone mś. Na szczęście – w myśl jego koncepcji – działania w kierunku yfikacji miejsca nie są ani logiczne, ani systematyczne: pozostają tywne, niepewne, zmienne i przygodne.

ROZDZIAŁ 4

Jego zdaniem, intelektualna demarkacja czegś
czwórnię:

[Most jest] rzeczą, skupia czwórnię, skupia zaś w
że przydziela jej stanowisko, na którego podstaw
się place i drogi, a za ich pomocą z kolei organizo
przestrzeń[87].

Dla tego filozofa wytyczenie jakiegoś miejsca w określonym
identyfikacja miejsca – oznacza konkretne ludzkie przymierze z z
niebem, istotami boskimi i ze śmiertelnymi. Intelektualna deman
mogłaby zostać wypełniona przez demarkację fizyczną: budowę.
Heideggera budowa – w sensie wznoszenia budowli czy tylko układa
koca podczas pikniku lub nakrywania do stołu – wprowadza czwórn
przez jej uobecnienie. Miejsce zidentyfikowane przez jedną osobę moż
stać się także miejscem dla innych wskutek swej fizycznej inkarnacji.
Istnienie identyfikatora znajduje odzwierciedlenie w ich akcie powoły
wania miejsca do istnienia. Ponadto czynność budowy urządza ziemię
i niebo (od których te materiały pochodzą), śmiertelnych (którym bu
dowla pozwala zajmować świat na różne nowe sposoby) i istoty boskie
(o których śmiertelni mogą rozmyślać) inaczej niż to było wcześniej.
Według Heideggera, jednostka rozumie budowanie i zamieszkiwanie
poprzez macierz postrzeżeń miejsca: „Tak określone budowanie jest
dystynktywnym umożliwianiem zamieszkania".

Obrzeża miejsc

Heidegger poszerzył to pojęcie miejsca jako jakiegoś gdzieś, gdy roważał, jak mogą być determinowane obrzeża miejsc:

Raum, *Rum*: tak zwie się teren przygotowany pod osadę i obóz. Przestrzeń jest czymś urządzonym, wydanym, mianowicie w pewną granicę, po grecku *peras*. Granica nie jest

87 M. Heidegger, Budować mieszkać myśleć, op. cit., s. 149.

75

HEIDEGGERA MYŚLENIE O ARCHITEKTURZE

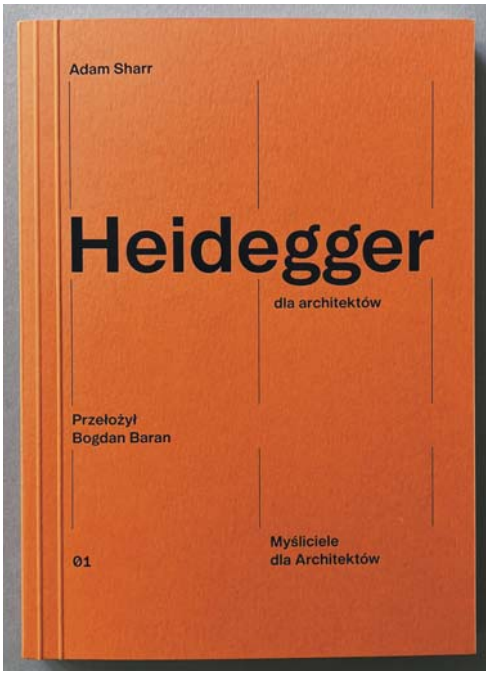

Heidegger dla architektów / Heidegger for Architects – Adam Sharr
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Piotr Chuchla**
przygotowanie zdjęć do druku / photo editing: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-968476-1-4

Porządek rzeczy. Relacje z przedwojennymi przedmiotami na ziemiach zachodnich (przypadek Wrocławia i Szczecina) / The Order of Things. Relationships with prewar objects on the western territories (the case of Wrocław and Szczecin) – Anna Kurpiel, Katarzyna Maniak
projekt graficzny, typograficzny, skład i opracowanie fotografii / graphic and typographic design and photo editing: **Ryszard Bienert**
wydawcy / publishers: **Akademia Sztuki w Szczecinie i Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-63072-98-8 (ASz)
ISBN 978-83-233-5257-0 (UJ)

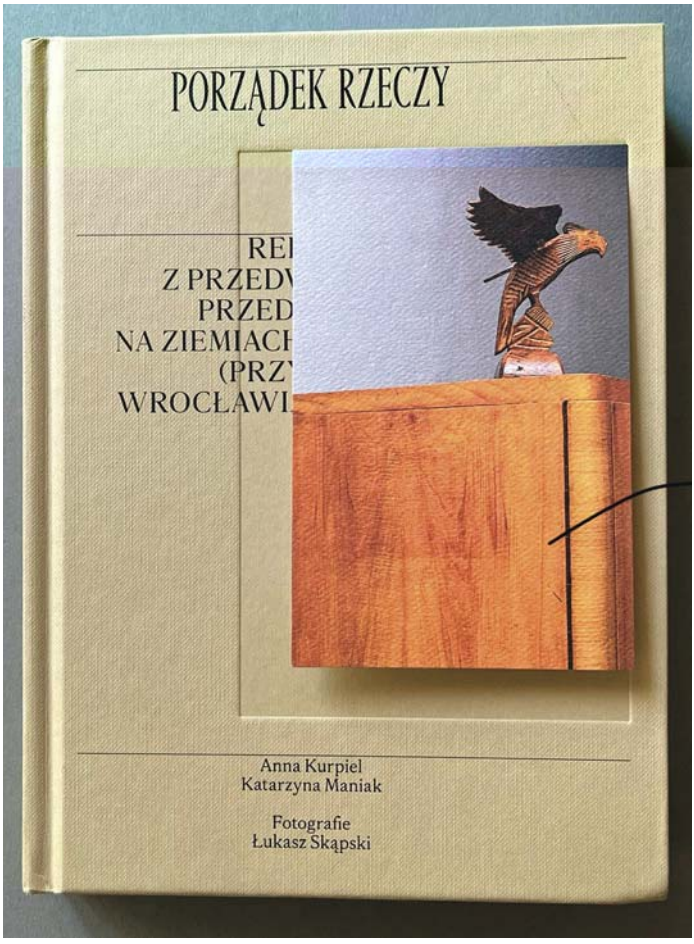

Reguła Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie –
tekst i przekład / text
and translation: Janusz Trupinda
projekt okładki, projekt graficzny i skład /
cover design, graphic design and typesetting:
Ryszard Bienert
wydawca / publisher: **Muzeum Zamkowe w Malborku**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN: 978-83-966365-5-3

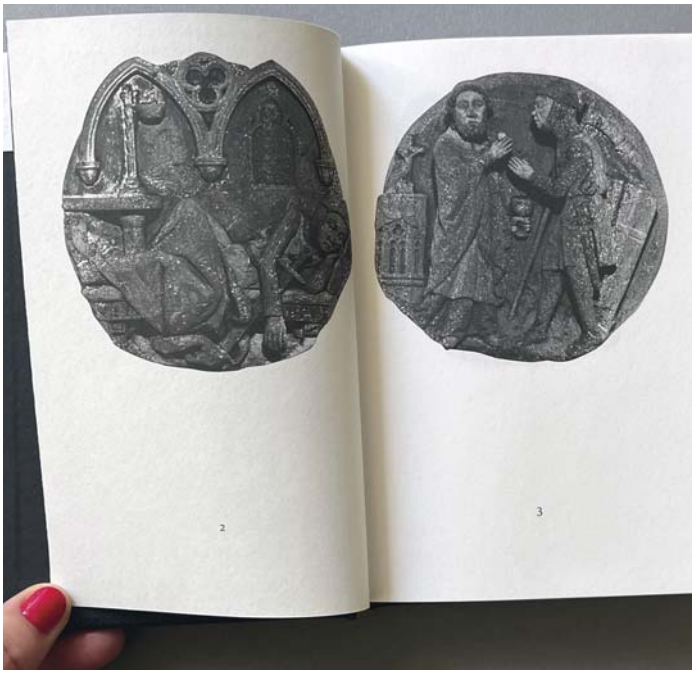

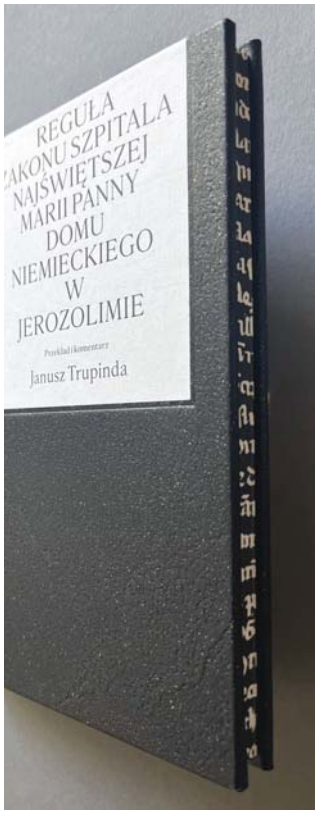

Teatr dynamiczny. Wybór pism o teatrze, muzyce i polityce – Emil František Burian
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Marcin Gwiazdowski i Kamila Schinwelska / Elipsy**
wydawca / publisher: **Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-67682-14-5

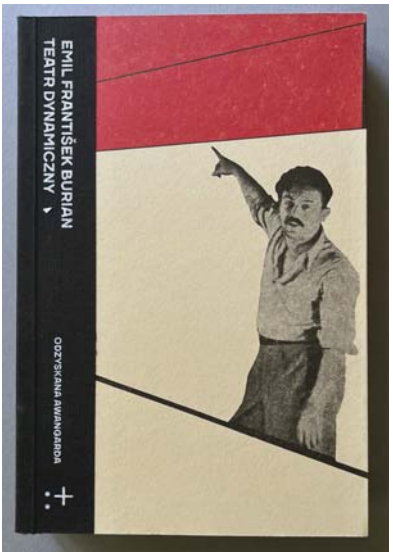

Wy-twórcy książek. Historia społeczności wydawniczej w czasach PRL-u –
redakcja / editor: Jacek Mrowczyk
projekt graficzny / graphic design: **Jacek Mrowczyk**
zdjęcia / photo: **Przemek Dębowski**
przygotowanie zdjęć / photo editing: **Wojtek Janikowski**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo KARAKTER, Kraków**
współwydawca / co-publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia READ ME, Łódź**
ISBN 978-83-67016-26-1 (Wyd.),
ISBN 978-83-65825-74-2 (ASP)

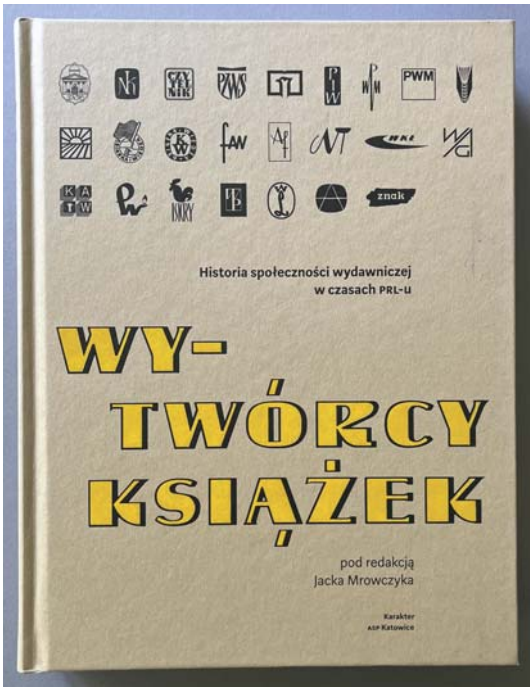

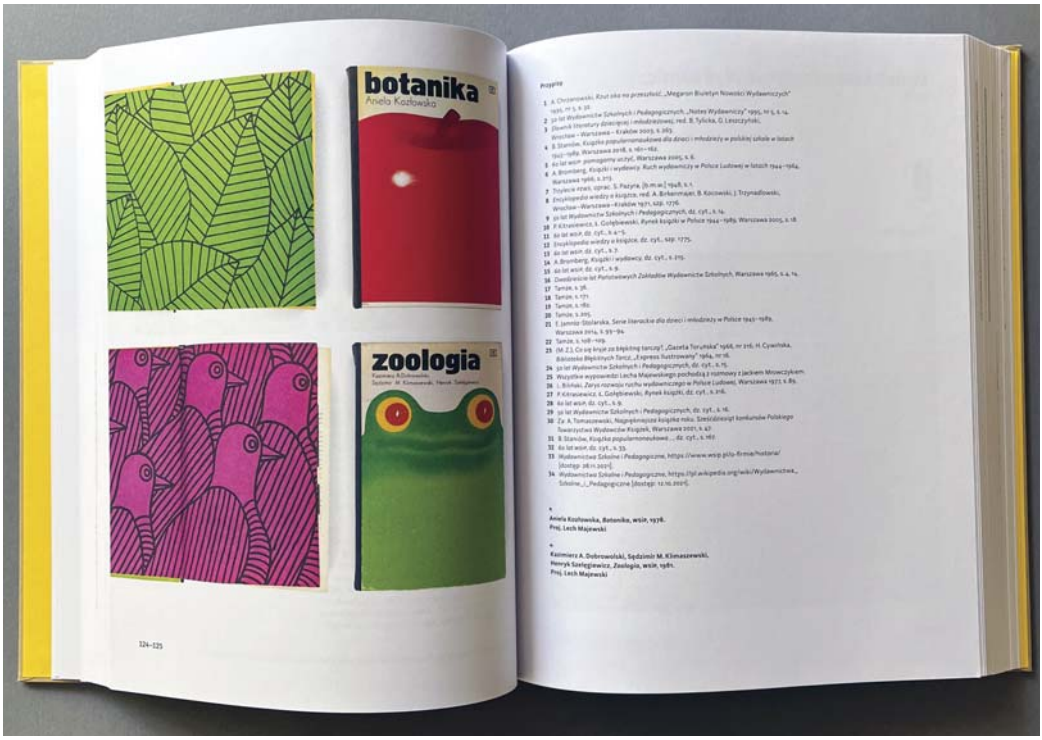

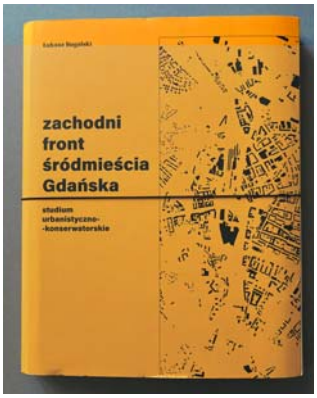

Zachodni front śródmieścia Gdańska. Studium urbanistyczno-konserwatorskie – Łukasz Bugalski
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Barbara Bugalska**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-8325-035-9

NOMINACJE / NOMINATIONS

Azyle nisze i enklawy, czyli katalog małych utopii – Jakub Szczęsny
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Kuba Maria Mazurkiewicz**
ilustracje / illustrations: **Jakub Szczęsny**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-67598-12-5

Dzieci tomaszowskiego getta / Children of the Tomaszów Mazowiecki Ghetto – redakcja / editors: Justyna Biernat, Bernadetta Czapska, Adam Gliksman
projekt okładki, projekt graficzny, skład i łamanie / cover design, graphic design, typesetting: **Agnieszka Kowalska-Owczarek**
typesetting: **Jowita Podwysocka**
rysunki / drawings: **Kosma Woźniarski**
wydawca / publisher: **Fundacja Pasaże Pamięci, Tomaszów Mazowiecki**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia READ ME, Łódź**
ISBN 978-83-945072-3-7

Funkcjonowanie podmiotów sfery kultury w kontekście determinizmu technologicznego – praca zbiorowa pod redakcją naukową / collective work, scientific editors: Anna Zarychta i Magdalena Sobocińska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Tomek Głowacki**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo PWSFTViT, Łódź**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia Wydawnicza im. W.L. Anczyca, Kraków**
ISBN 978-83-67397-27-8

Meandry badań nad kształtowaniem miasta. Geneza, niespodzianki refleksje, czyli kwadratura koła – Krzysztof Kazimierz Pawłowski
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Anna Piwowar / Siostry Piwowar Studio**
przygotowanie zdjęć do druku / photo editing: **Tomasz Kubaczyk**
wydawcy / publishers: **Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki i Polski Komitet Narodowy ICOMOS**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-965401-3-3 (NIAiU)
ISBN 978-83-944481-2-7 (ICOMOS)

Muzeum. Historia światowa – Krzysztof Pomian
T. 1: Od skarbca do muzeum,
T. 2: Zakotwiczenie w Europie 1789–1850
projekt graficzny i typograficzny / graphic and typographic design: **Stanisław Salij**
skład i łamanie / typesetting: **Stanisław Danecki**
wydawcy / publishers: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria i Fundacja Terytoria Książki, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia POZKAL, Inowrocław**
ISBN (T. 1) 978-83-8325-005-2 (Wyd.) i ISBN 978-83-7908-240-7 (Fundacja),
ISBN (T. 2) 978-83-8325-060-1 (Wyd.) i ISBN 978-83-7908-259-9 (Fundacja)

Porządek dziedzictwa w XIX wieku. Polskie pojęcia i wyobrażenia – Ewa Manikowska, Aleksandra Fedorowicz-Jackowska, Kamila Kłudkiewicz, Wojciech Walanus, Marzena Woźny
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Aleksandra Fedorowicz--Jackowska**
wydawca / publisher: **Instytut Sztuki PAN, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-66519-68-8

Pożegnanie z polityką sarkazmu. Praktyki artystyczne Łukasza Skąpskiego – redakcja naukowa / scientific editor: Jarosław Lubiak
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuki w Szczecinie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-67814-02-7

Privilegia Casimiriana. Przywileje króla Kazimierza IV Jagiellończyka dla Gdańska z okresu wojny trzynastoletniej – wstęp, opracowanie, komentarz i tłumaczenie / introduction, study, commentary and translation: Marcin Grulkowski
projekt graficzny, typograficzny, skład i przygotowanie do druku / graphic and typographic design, typesetting and prepress: **Anita Wasik**
wydawca / publisher: **Muzeum Gdańska**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ZAPOL Sobczyk, Szczecin**
ISBN 978-83-961943-8-1

100 lat Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy (1923-2023) – Kamil Ściesiński
projekt okładki i skład / cover design and typesetting: **Joanna Skrzypiec-Żuchowska**
wydawca / publisher: **Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia TOTEM.COM.PL, Inowrocław**
ISBN 978-83-63572-82-2

Symboliczne konstruowanie wspólnoty / The Symbolic Construction of Community – Anthony P. Cohen
projekt okładki, projekt graficzny / cover design and graphic design: **Jakub Sowiński / Biuro Szeryfy**
skład / typesetting: **Inter Line s.c. Piotr Hrehorowicz, Magdalena Punzet**
wydawca / publisher: **Narodowe Centrum Kultury, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ZAPOL Sobczyk, Szczecin**
ISBN 978-83-7982-427-4

Ten cały musical – Mateusz Borkowski, Jacek Mikołajczyk, Marcin Zawada
projekt okładki, wnętrza i skład / cover design, interior and typesetting: **Alicja Kobza**
wydawca / publisher: **Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 1. 978-83-224-5023-9

Widma Białoszewskiego. Głos-teatr-trans – Jacek Kopciński
projekt graficzny, typograficzny, skład i łamanie / graphic and typographic design, typesetting: **Marcin Gwiazdowski i Kamila Schinwelska / Elipsy**
wydawca / publisher: **Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia MATRIX-DRUK, Piaseczno**
ISBN 978-83-67682-19-0

Dział III. Książki dla dzieci i młodzieży
Section III. Books for children and teenagers

NAGRODA / AWARD

Gdzie ty jesteś, koguciku? – Anna Kaźmierak
ilustracje / illustrations: **Anna Kaźmierak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo WYTWÓRNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-67032-18-6

Gdzie ty jesteś, koguciku? to niezwykła wizualna opowieść o polskiej kulturze ludowej i tak często spotykanym w folklorze motywie kurka. Kogucik przybiera – w zależności od regionu Polski – najrozmaitsze formy, które zachwycają swoją

plastyczną różnorodnością: malowane, haftowane, rzeźbione, tkane, wycinane, plecione, a nawet usypane z piasku. Fenomen tej książki polega na przybliżeniu znanego, zdawałoby się, tematu w sposób nieszablonowy i odkrywczy. Ilustracje tchną energią i radością, są swobodne, żywiołowe, nieokrzesane i pełne ekspresji. Ich język jest uproszczony, nieco naiwny, jakby przetworzony przez wrażliwość dziecka. Opowieść zachwyca feerią barw, porusza wyobraźnię i angażuje emocje. Analizując kolejne rozkłady, nie sposób nie dostrzec ujmujących szczegółów, m.in. malarskiej ornamentyki i kwiecistych ludowych wzorów wypełniających przestrzenie stronic. Z pewnością nie jest to książka tylko dla najmłodszych. **E.R.**

Gdzie ty jesteś, koguciku? (*Where are you, cockerel?*) is an extraordinary visual story about Polish folk culture and the cockerel motif so often found in folklore. Depending on the region of Poland, the cockerel takes on the most varied forms, which are astonishing in their visual diversity: painted, embroidered, sculpted, woven, cut out, woven, and even made of sand. The phenomenon of this book lies in bringing a seemingly familiar subject to life in an unconventional and revealing way. The illustrations breathe energy and joy; they are free, lively, unfussy and expressive. Their language is simplistic, somewhat naïve, as if processed through a child's sensibility. The story delights with a fever of colours, stirs the imagination and engages the emotions. Analysing the successive spreads, it is impossible not to notice the captivating details, including the painterly ornamentation and floral folk patterns filling the spaces of the pages. It is certainly not a book just for the youngest. **E.R.**

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Jedzcie dzieci! Czyli przecinek i spółka – Elżbieta Pałasz
ilustracje / illustrations:
Dominika Czerniak-Chojnacka
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Dwie Siostry, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia EDICA,
Poznań
ISBN 978-83-8150-237-5

Kałużysko – Anna Augustyniak
projekt graficzny / graphic design: **Katarzyna Augustyniak**
DTP / prepress: **Wiesław Wiszowaty**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ALBUS, Poznań**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-67085-04-5

Pies, kot, akcja! Animacja! – Monika Hanulak, Grażka Lange
ilustracje / illustrations: **Monika Hanulak**
projekt graficzny / graphic design: **Grażka Lange**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Dwie Siostry, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-8150-354-9

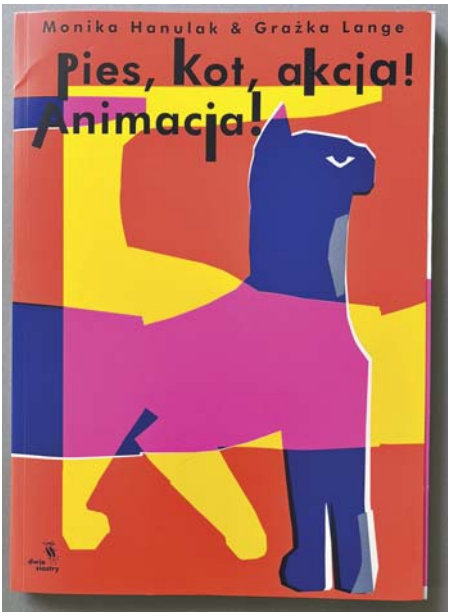

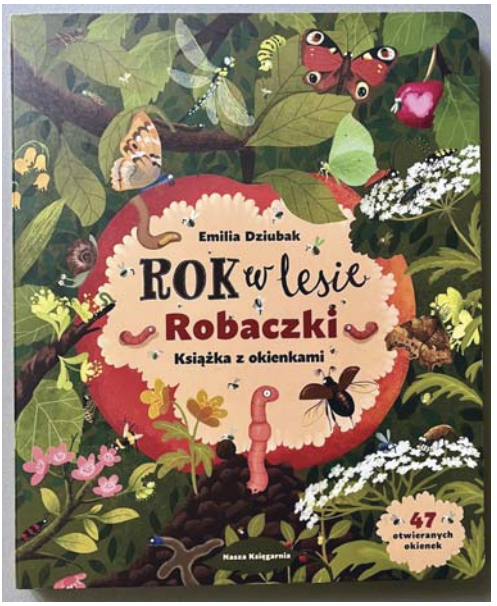

Rok w lesie. Robaczki – Emilia Dziubak
ilustracje / illustrations: **Emilia Dziubak**
typografia / typographic design:
Joanna Rusinek
redakcja techniczna i skład / technical editing and typesetting: **Joanna Piotrowska**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia DRUK-INTRO, Inowrocław
ISBN 978-83-10-13850-7

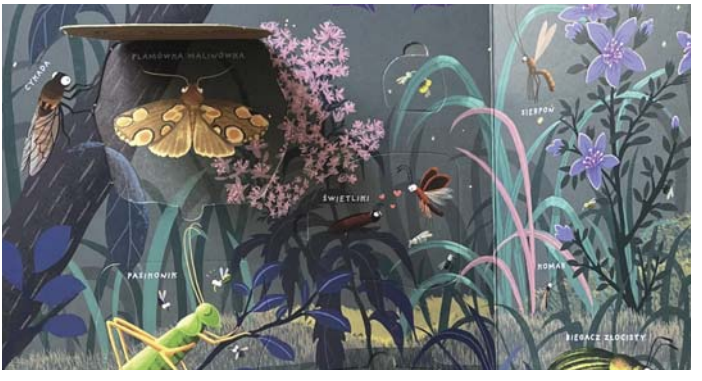

To jest Maks – Patryk Pufelski
ilustracje / illustrations: **Justyna Sokołowska**
skład i przygotowanie do druku / typesetting and prepress: **Piotr Bałdyga i Klaudia Kozińska**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Dwie Siostry, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Białostockie Zakłady Graficzne**
ISBN 978-83-8150-383-9

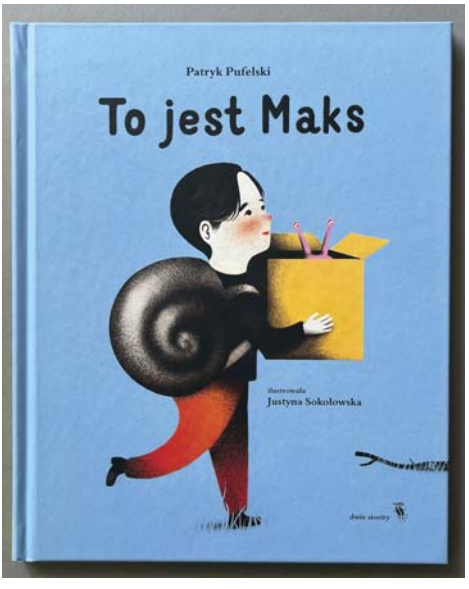

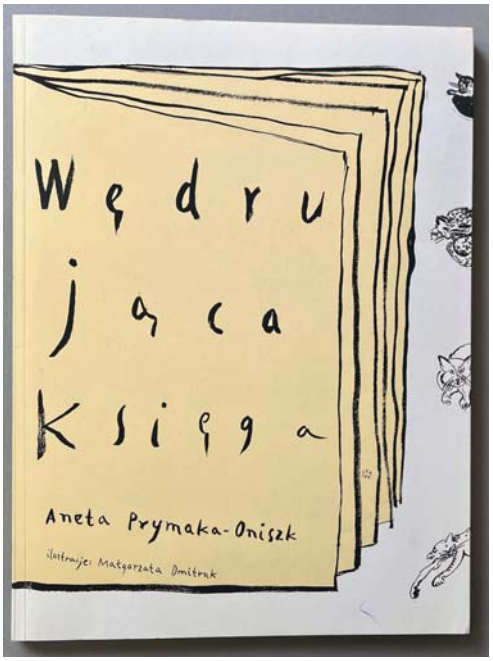

Wędrująca Księga – Aneta Prymaka-Oniszk
ilustracje i kaligrafia / illustrations and calligraphy: **Małgorzata Dmitruk**
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Ryszard Kajzer / Studio Zerkaj**
wydawca / publisher: **Fundacja OIKONOMOS, Białystok**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ORTHDRUK, Białystok**
ISBN 978-83-967864-2-5

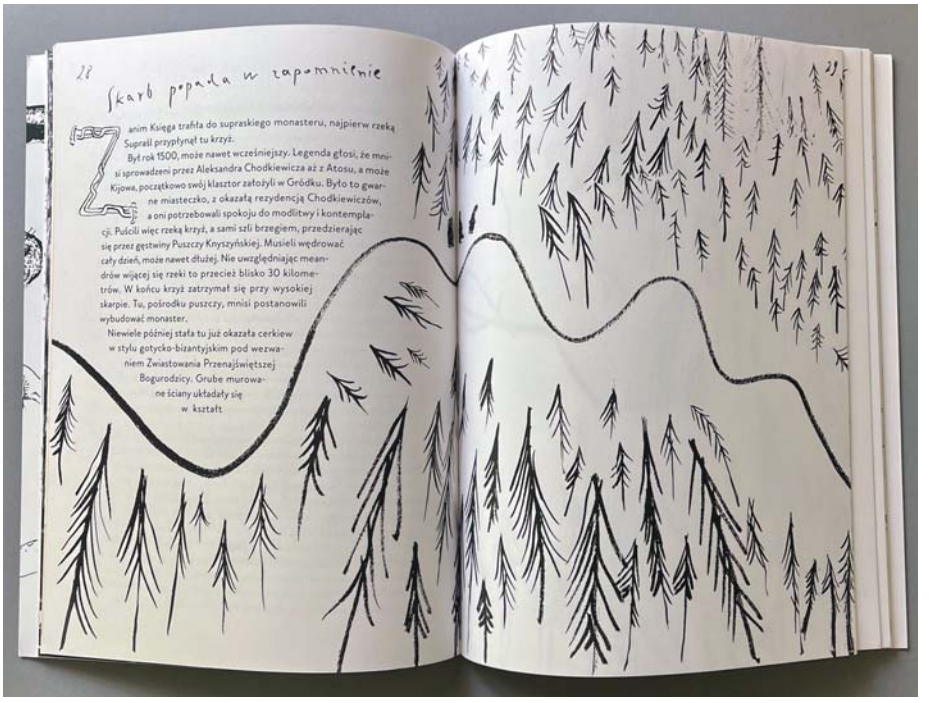

Ziemianie – Ewa Solarz
opracowanie graficzne i ilustracje / graphic design and illustrations: **Robert Czajka**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DRUGANOGA Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-959882-8-8

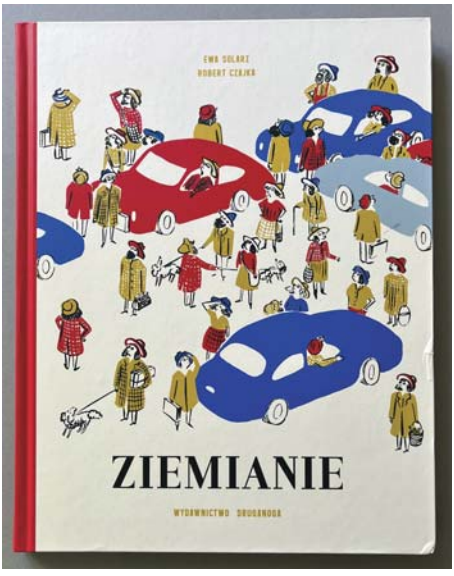

[39]

NOMINACJE / NOMINATIONS

Co uczucia robią nocą? – Tina Oziewicz
ilustracje / illustrations: **Aleksandra Zając**
skład i przygotowanie do druku / typesetting and prepress: **Piotr Bałdyga**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DWIE SIOSTRY, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **OZGraf – Olsztyńskie Zakłady Graficzne**
ISBN 978-83-8150-444-7

Energia – Anna Skowrońska
opracowanie graficzne i ilustracje / graphic design and illustrations: **Agata Dudek i Małgorzata Nowak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo MUCHOMOR, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Konińska Drukarnia Dziełowa**
ISBN 978-83-65650-76-4

Japonia. Moje ścieżki – Katarzyna Nowak
rysunki, okładka, skład i łamanie / drawings, cover and typesetting: **Paulina Paździera**
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej MANGGHA, Kraków**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia SKLENIARZ, Kraków**
ISBN 978-83-67025-18-8

Katastrofy – Bogusław Janiszewski
ilustracje / illustrations: **Max Skorwider**
skład i przygotowanie do druku / typesetting and prepress: **Wiesław Wiszowaty**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ALBUS, Poznań**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-67085-08-3

Kultura codzienna dwudziestolecia – Joanna Rzońca
projekt graficzny, ilustracje i skład / graphic design, illustrations and typesetting: **Ryszard Kajzer / Zerkaj Studio**
redakcja techniczna / technical editing: **Maryla Broda**
wydawca / publisher: **Narodowe Centrum Kultury, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-7982-456-4

Linka w mysim mieście – Katarzyna Ryrych
ilustracje i opracowanie graficzne / illustrations and graphic design: **Marianna Sztyma**
skład / typesetting: **Wiesław Wiszowaty**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ALBUS, Poznań**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-93-67085-10-6

Miasto kotów – Nikola Kucharska
ilustracje / illustrations: **Nikola Kucharska**
skład, redakcja techniczna i DTP / typesetting, technical editing and prepress: **Monika Pietras**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia EDICA, Poznań**
ISBN 978-83-10-13844-6

Opowiem ci, mamo, o kolorach – Ola Woldańska-Płocińska
ilustracje / illustrations: **Ola Woldańska-Płocińska**
redakcja techniczna / technical editing: **Monika Pietras**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUK-INTRO, Inowrocław**
ISBN 978-83-10-13978-8

Pan Wyrazisty – Olga Tokarczuk, Joanna Concejo
ilustracje / illustrations: **Joanna Concejo**
projekt graficzny / graphic design:
Maria Szczodrowska i Radek Staniec
wydawca / publisher: **Wydawnictwo FORMAT, Wrocław**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-66789-29-6

Po co te wybory? – Elżbieta Lakowska
ilustracje / illustrations: **Elżbieta Lakowska**
skład i łamanie / typesetting: **Paweł Kowalski**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DWUKROPEK / Wydawnictwo JUKA-91, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **JEDNOŚĆ. Drukarnia im. A. Półtawskiego, Kielce**
ISBN 978-83-8141-567-5

Smokopsy – Alicja Grześkowiak
ilustracje, opracowanie graficzne i skład / illustrations, graphic design and typesetting:
Alicja Grześkowiak
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NUMIDA Alicja Grześkowiak, Poznań**
druk i oprawa: **Drukarnia VMG Print, Poznań**
ISBN 1: 978-83-970167-0-5

Zwierzęta miast, czyli 22 portrety naszych nieudomowionych sąsiadów – Dorota Suwalska (tekst/text)
ilustracje, projekt okładki, wyklejki i stron tytułowych / illustrations, cover design, endpapers and title pages: **Diana Karpowicz**
redakcja techniczna i DTP / technical editing and prepress: **Karia Korobkiewicz i Agnieszka Dwilińska-Łuc**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia LEYKO, Kraków
ISBN 978-83-10-13698-5

Dział IV. Podręczniki i literatura fachowa (materiały edukacyjne i szkoleniowe, słowniki, poradniki)

Section IV. Textbooks and professional literature (educational and training materials, dictionaries, handbooks)

NAGRODA / AWARD

Nastoletnie dramaty potrafią przybrać rozmaitą formę, najlepiej jednak, jeśli zmaterializują się w formie książki. Publikacje z serii *Nowe sztuki dla dzieci i młodzieży* wydane przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu pokazują, jak można stworzyć z tekstu warsztat pracy, który sprawdza się zarówno podczas indywidualnej lektury, jak i prób do

SERIA: *Nowe Sztuki dla Dzieci i Młodzieży*
T. 51 „Tu jest napisany tytuł antologii sztuk chorwackich dla młodzieży"
T. 52 „Kto? Co? Trzy nowe polskie sztuki dla młodzieży"
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Krzysztof Ignasiak i Marcin Matuszak / Bękarty**
wydawca / publisher: **Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-961629-8-4 (T. 51)
ISBN 978-83-969787-0-7 (T. 52)

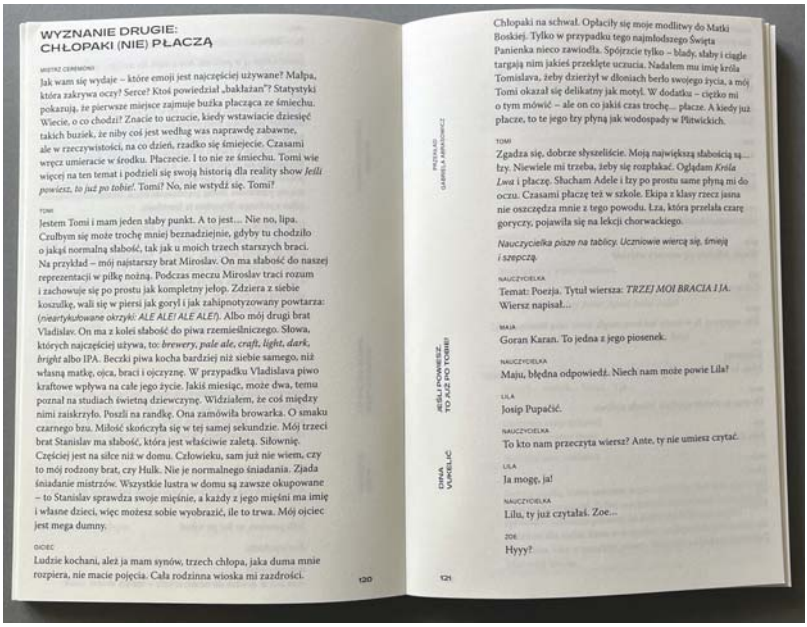

spektaklu. Struktura poszczególnych utworów została trafnie odwzorowana za pomocą nowoczesnych środków typograficznych, tym samym ułatwiając percepcję. Przejrzysty układ stron umożliwia sprawne nawigowanie wśród obszernej treści oraz wprowadzanie licznych notatek i komentarzy. Dzięki temu tekst ma szansę zyskać nową dynamikę i znaczenia, które ujawniają się w trakcie jego performowania. Na uwagę zasługuje także przyjemny w dotyku papier o delikatnym kolorycie oraz prosta, funkcjonalna okładka z materiałową okleiną na grzbiecie. **F.R.**

Teenage dramas can take many forms, but they are best materialised in the form of a book. The publications in the series *Nowe Sztuki dla Dzieci i Młodzieży* (*New Plays for Children and Young People*), published by the Children's Art Centre in Poznań, show how a text can be made into a workshop that works well for both individual reading and rehearsals for a performance. The structure of the individual works has been aptly mapped out using modern typographical means, thereby facilitating perception. The clear page layout makes it easy to navigate through the extensive content and to make numerous notes and comments. This allows the text to acquire new dynamics and meanings, which are revealed in the course of its performance. Also noteworthy is the pleasantly tactile paper with soft colours and the simple, functional cover with fabric veneer on the spine. **F.R.**

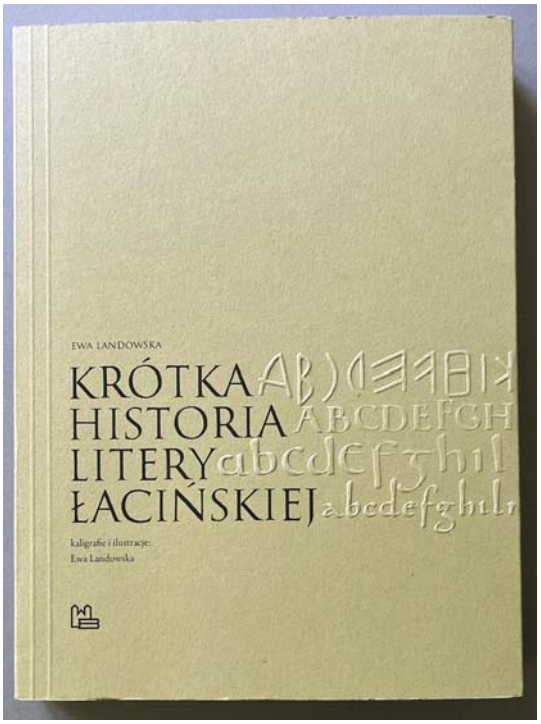

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Krótka historia litery łacińskiej –
Ewa Landowska
projekt okładki, układ typograficzny, kaligrafie i ilustracje / cover design, typography, calligraphy and illustrations: **Ewa Landowska**
wydawca / publisher: **TYNIEC Wydawnictwo Benedyktynów, Kraków**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-8205-275-6

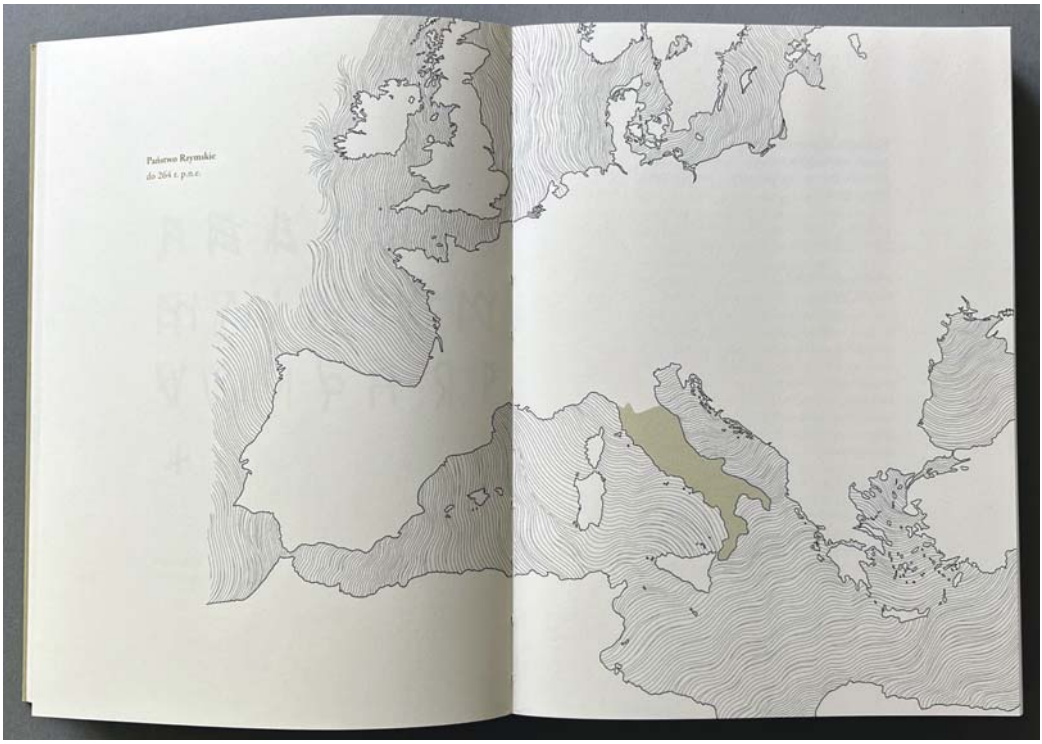

Szwendownik. Nowy kanon krajoznawczy –
Zofia Janina Borysiewicz, Szczepan Żurek,
Jan Mencwel
projekt graficzny i skład / graphic design
and typesetting: **Zofia Janina Borysiewicz**
wydawca / publisher: **Towarzystwo
Krajoznawcze KRAJOBRAZ, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań
ISBN 978-83-970097-0-7

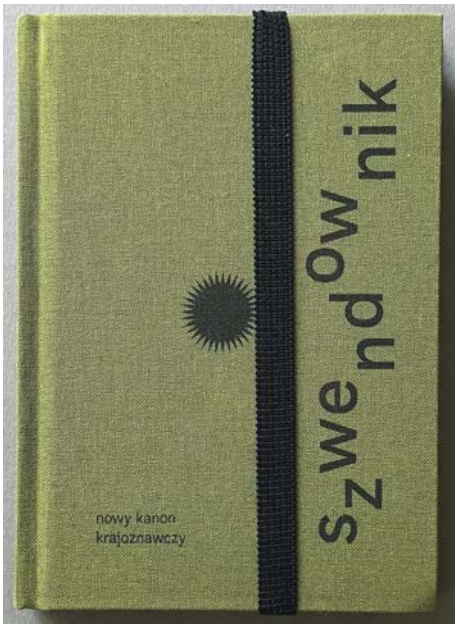

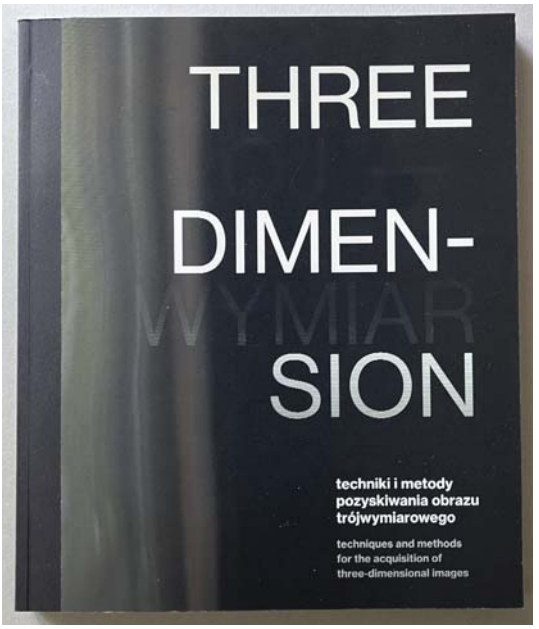

Trójwymiar. Techniki i metody pozyskiwania obrazów trójwymiarowych / Three dimension. Techniques and methods for the acquisition of tree-dimensional image – praca pod redakcją naukową / research paper, scientific editor: Lech Polcyn
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Karol Szafran**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ZAPOL Sobczyk, Szczecin**
ISBN 978-83-66564-77-0

Z parku do parku. Przewodnik do zbierania pieczątek z polskich parków narodowych – Michał Słodowy
projekt okładki i map / cover and map design: **Malwina Hajduk i Sylwia Bartoszewska**
wydawca / publisher: **Firma Historia/Natura, Brzeziny**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia I-BIS Bierońscy, Wrocław**
ISBN 978-83-969218-0-2

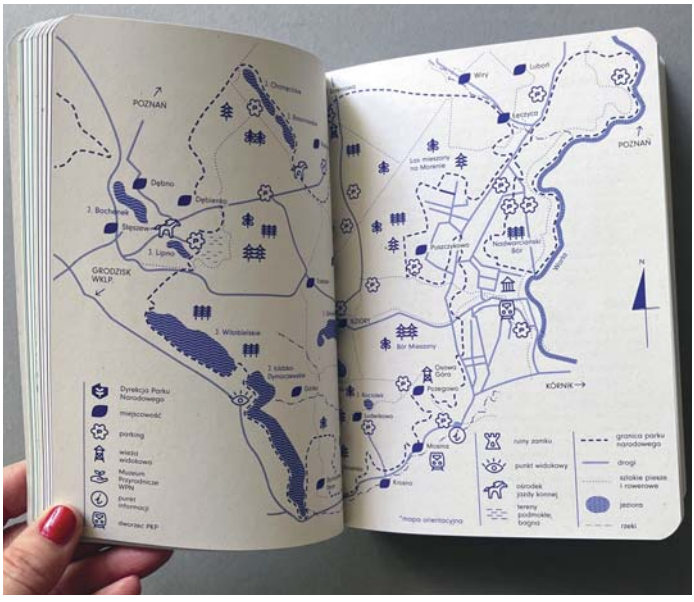

NOMINACJE / NOMINATIONS

Jerozolima do zjedzenia – Bartek Kieżun
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Aleksandra Nałęcz-Jawecka i Tomasz Kędzierski – to/studio**
zdjęcia / photo: **Bartek Kieżun**
wydawca / publisher: **Grupa Wydawnicza FOKSAL, Warszawa**
ISBN 978-83-8319-157-7

Ogrodnictwo na trudne czasy. Ćwiczenia z Permakultury w Europie Środkowej – Marek Styczyński
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Kaja Gliwa**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo BORED WOLVES, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia KNOW-HOW, Modlnica**
ISBN 978-83-965968-7-1

Dział V. Sztuka i fotografia (albumy i katalogi)

Section V. Art and photography (albums and catalogues)

NAGRODA / AWARD

Nigra crux mala crux. Czarna i biała legenda zakonu krzyżackiego. Die Schwarze und weiße Legende des Deutschen Ordens. T. 1. – redakcja naukowa / scientific editor: Janusz Trupinda
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Muzeum Zamkowe w Malborku**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-93-969493-2-5

Nigra crux mala crux. Czarna i biała legenda zakonu krzyżackiego (t. 1. *Eseje*) to książka intrygująca zarówno pod względem treści jak i formy. Publikacja została wydana z okazji wystawy zorganizowanej przez Muzeum Zamkowe w Malborku i opowiada o tym, jak kształtowała się historia pamięci o zakonie krzyżackim wśród Polaków i Niemców przez wiele pokoleń, aż do współczesności. Autorzy mierzą się z wizerunkiem Krzyżaków w sztuce, literaturze, polityce i szeroko pojętej kulturze. Forma książki budzi zaskoczenie, bo jest na wskroś nowoczesna, a przy tym niezwykle oryginalna. Projektant tworzy z rozmachem, bawi się literą i obrazem, łamiąc niejednokrotnie wszelkie możliwe konwencje typograficzne. Robi to jednak w sposób mistrzowski – publikacja jest funkcjonalna i czytelna. Uproszczony tabelaryczny układ dobrze odzwierciedla hierarchię treści i ułatwia uporządkowanie materiału. Miłą niespodzianką dla czytelnika są piękne ilustracje wyeksponowane na wielkich alonżach. Zastosowane materiały są skromne, ale korespondują z całością. **E.R**.

Nigra crux mala crux. Czarna i biała legenda zakonu krzyżackiego (*The Black and White Legend of the Teutonic Order, Vol. 1. Essays*) is an intriguing book in both content and form. The publication was published on the occasion of an exhibition organised by the Malbork Castle Museum and tells the story of how the memory of the Teutonic Order has been shaped among Poles and Germans for many generations up to the present day. The authors tackle the image of the Teutonic Order in art, literature, politics and culture at large. The form of the book astonishes because it is thoroughly modern and at the same time highly original. The designer creates with a flourish, plays with letters and images, often breaking all possible typographic conventions. However, he does this in a masterly manner – the publication is functional and easy to read. The simplified tabular layout reflects well the hierarchy of the content and makes it easy to organise the material. A pleasant surprise for the reader are the beautiful illustrations exposed on large allonges. The materials used are modest, but correspond perfectly to the whole. **E.R.**

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Antologia spojrzeń. Getto warszawskie – fotografie i filmy / Anthology of Glances. The Warsaw Ghetto: Photographs and Films – Anna Duńczyk-Szulc, Agnieszka Kajczyk (koncepcja, wybór, opracowanie / conception, selection, elaboration)
projekt graficzny, skład i postprodukcja / graphic design, typesetting and post-production: **Ania Nałęcka-Milach**
wydawcy / publishers: **Muzeum Warszawy i Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-964731-9-6 (Muzeum)
ISBN 978-83-66485-93-8 (ŻIH)

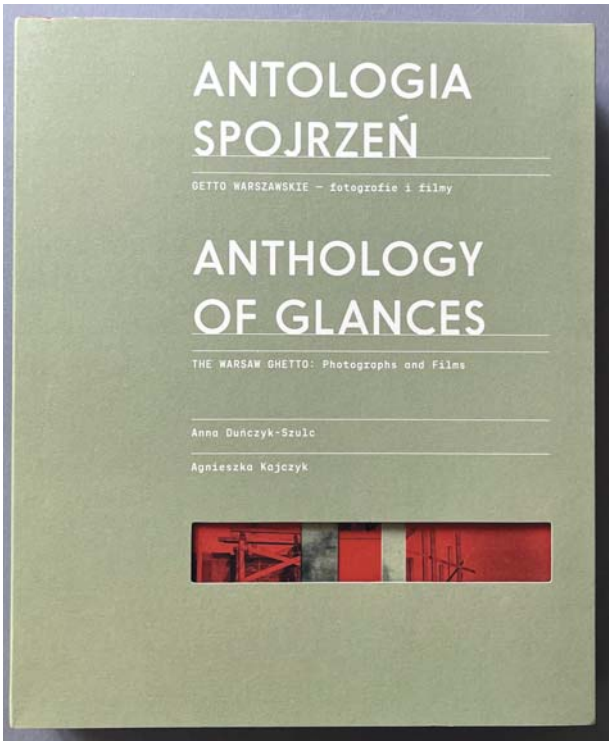

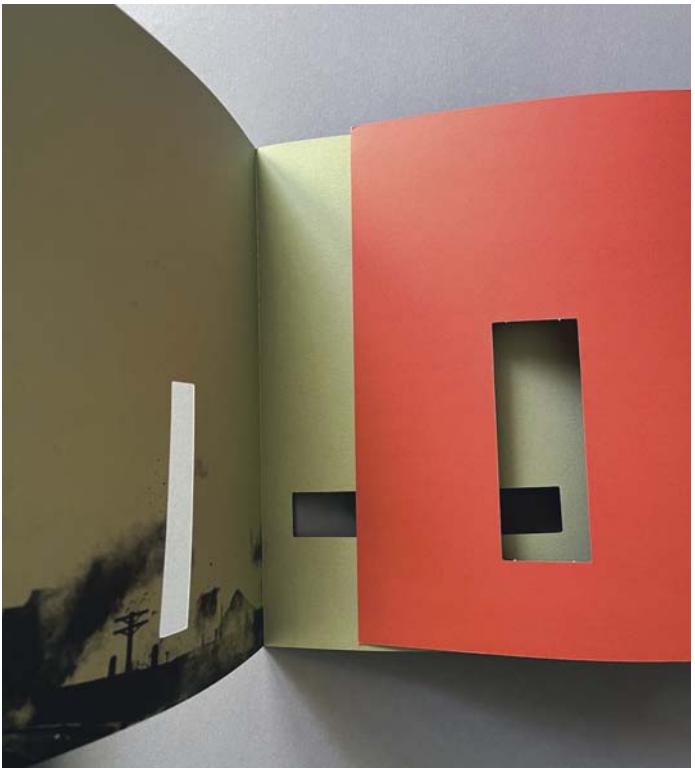

WARSZAWSKIE
GHETTO

Grzegorz Marszałek. Uwielbiam przypadek i go wykorzystuję. Plakaty, grafiki, ilustracje i inne bazgroły / Grzegorz Marszałek. I love opportunity and I take it – redakcja / edited by: Mateusz Maria Bieczyński
koncepcja i projekt graficzny, skład i przygotowanie do druku / concept and graphic design, typesetting and prepress: **Marcin Markowski**
wydawcy / publishers: **Wydawnictwo Naukowe SILVA RERUM, Poznań i Wydawnictwo Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-67222-33-4 (Silva)

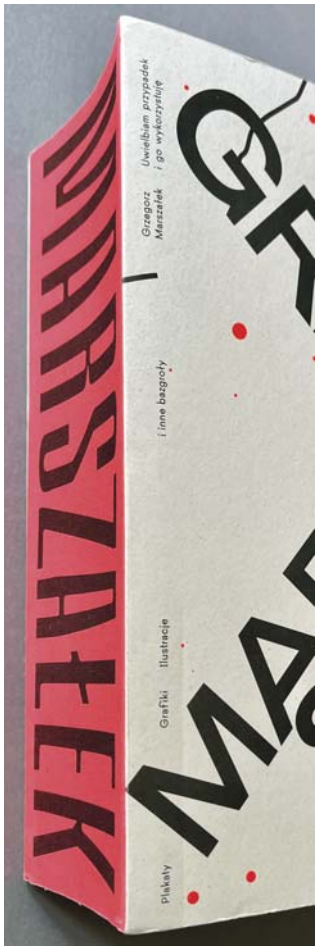

Kolekcja White & Case / White & Case collection –
Monika Pakulska, Aleksandra Krasny
projekt graficzny / graphic design: **Nicola Cholewa i Magdalena Heliasz**
wydawca / publisher: **WHITE & CASE M. Studniarek i Wspólnicy – Kancelaria Prawna**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-949761-7-0

Made [in] ready – redakcja naukowa / scientific editors: Dariusz Fodczuk, Łukasz Musielak
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuki w Szczecinie**
współwydawca / co-publisher: **TRAFO Trafostacja Sztuki w Szczecinie**
druk i oprawa / printing and binding: **DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-63072-71-1 (Akademia)
ISBN 978-83-961521-7-6 (Trafo)

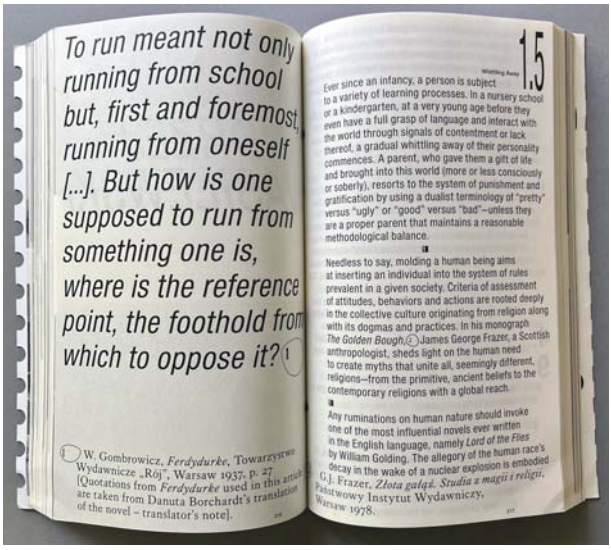

Nur für Polen – Szymon Szymankiewicz
ilustracje / illustrations: **Szymon Szymankiewicz**
opracowanie graficzne / graphic design: **Marcin Markowski**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Miejskie POSNANIA, Poznań**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-7768-351-4

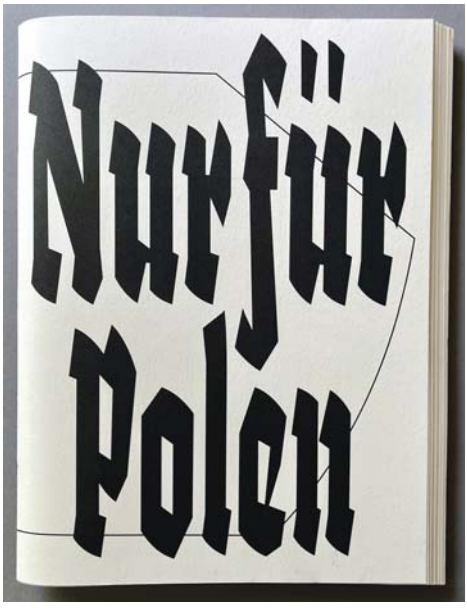

Obietnica szczęścia. Maria Papa Rostkowska
The Promise of Happiness. Maria Papa Rostkowska –
redakcja naukowa / scientific editor: Małgorzata Maria Grąbczewska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Urszula Tofil / Syfon studio**
wydawca / publisher: **Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia KLIMIUK, Warszawa**
produkcja etui: **Drukarnia KOBIS, Warszawa**
ISBN 978-83-67002-29-5

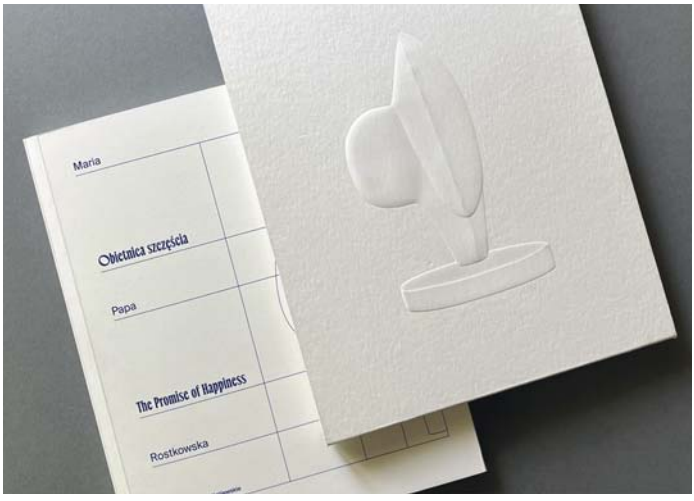

Phobos ex machina – Ewa Ciechanowska, Artur Urbański
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting:
Bartłomiej Talaga / [19 Rivers]
wydawca / publisher: **Wydawnictwo PWSFTViT, Łódź**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-67397-06-3

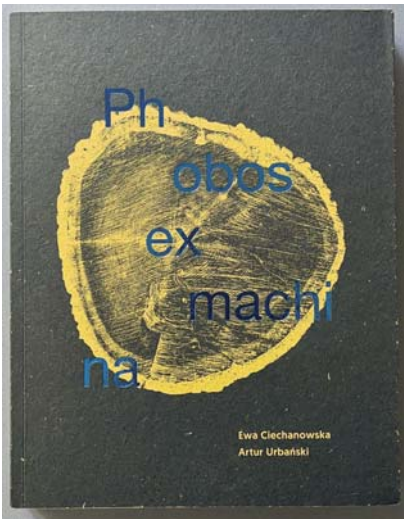

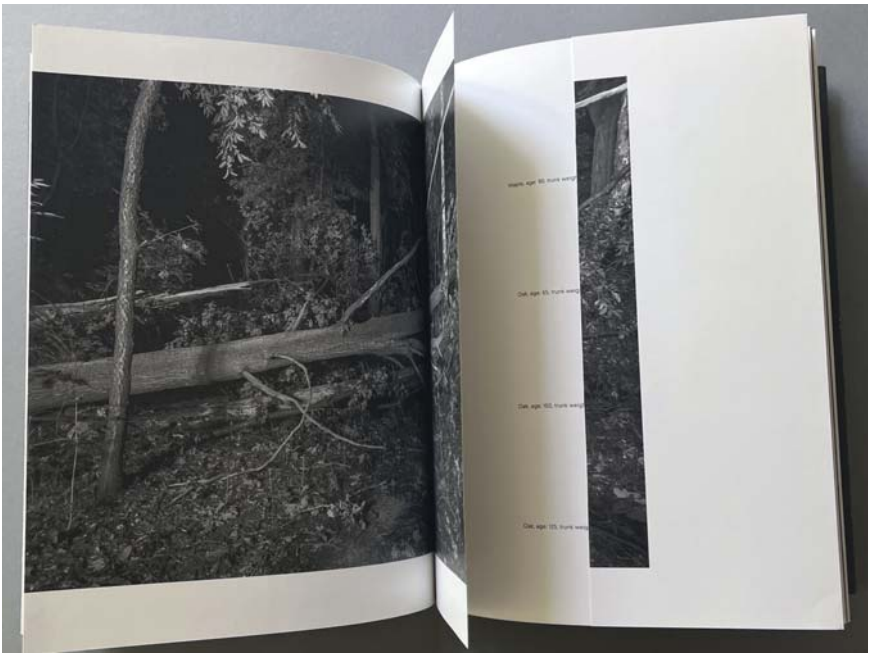

50 na 50. Jubileusz 50-lecia Działu Sztuki Wydawniczej Muzeum Narodowego we Wrocławiu – Jakub Maciej Łubocki
projekt graficzny / graphic design: **Marian Misiak / Threedotstype, rh.plus**
współpraca / cooperation: **Marcin Zonenberg**
projekt algorytmu marmurka na obwolucie / design of the marbling algorithm on the dust jacket: **Olaf Schindler / orkan39.pl**
wydawca / publisher: **Muzeum Narodowe we Wrocławiu**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-66788-32-9

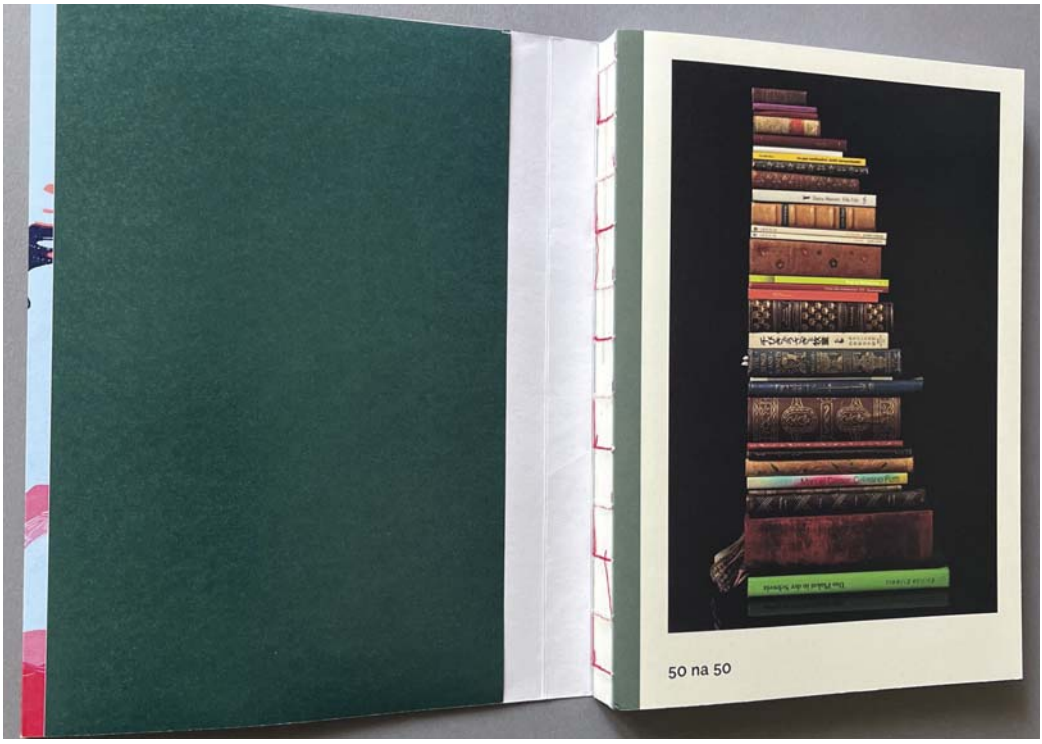

Przebudzeni. Ruiny antyku i narodziny włoskiego renesansu – Diana Makulska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Diana Makulska / Podpunkt**
wydawca / publisher: **Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-7022-315-1

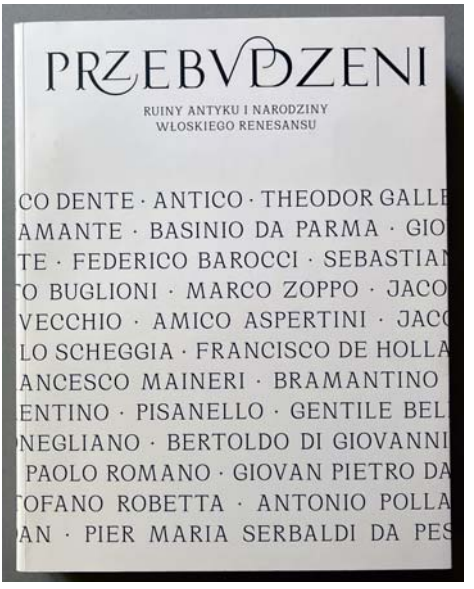

The Silence of the Machines. Harmony and noise / Cisza Maszyn. Harmonia i hałas – praca zbiorowa / collective work
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Maria Szczodrowska i Radek Staniec / 39 na 32**
wydawca / publisher: **Fabryka Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARTiS Poligrafia, Toruń**

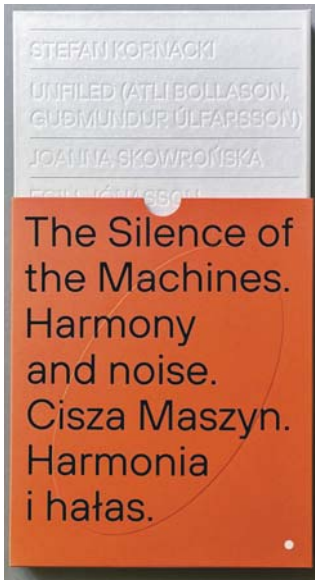

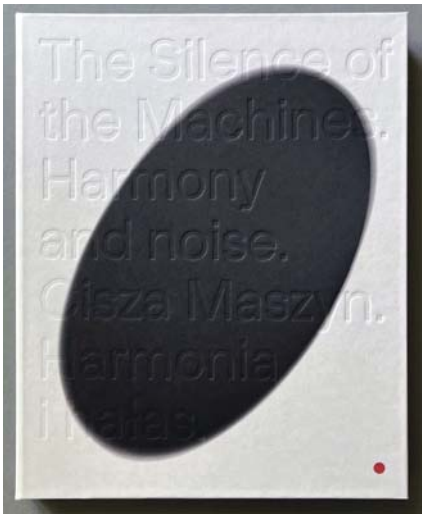

Włodzimierz Pawlak. Dzienniki 1989–2022 / Włodzimierz Pawlak. Diaries 1989–2022 –
redakcja / edited by: Andrzej Biernacki, Paulina Kurc-Maj
projekt graficzny, skład i opracowanie zdjęć / graphic design, typesetting and photo editing: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-66696-32-7

Zuza Golińska. Coś miękkiego, coś obcego, coś groźnego /
Zuza Golińska. Something Soft, Something Strange,
Something Scary – Zuza Golińska, Mirela Baciak
projekt graficzny i skład / graphic design
and typesetting: **Karolina Pietrzyk**
wydawca / publisher: **Państwowa Galeria Sztuki, Sopot**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia ARGRAF, Warszawa
ISBN 978-83-8040-105-1

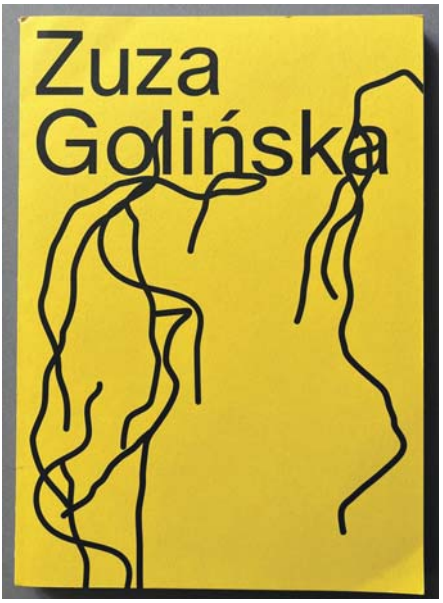

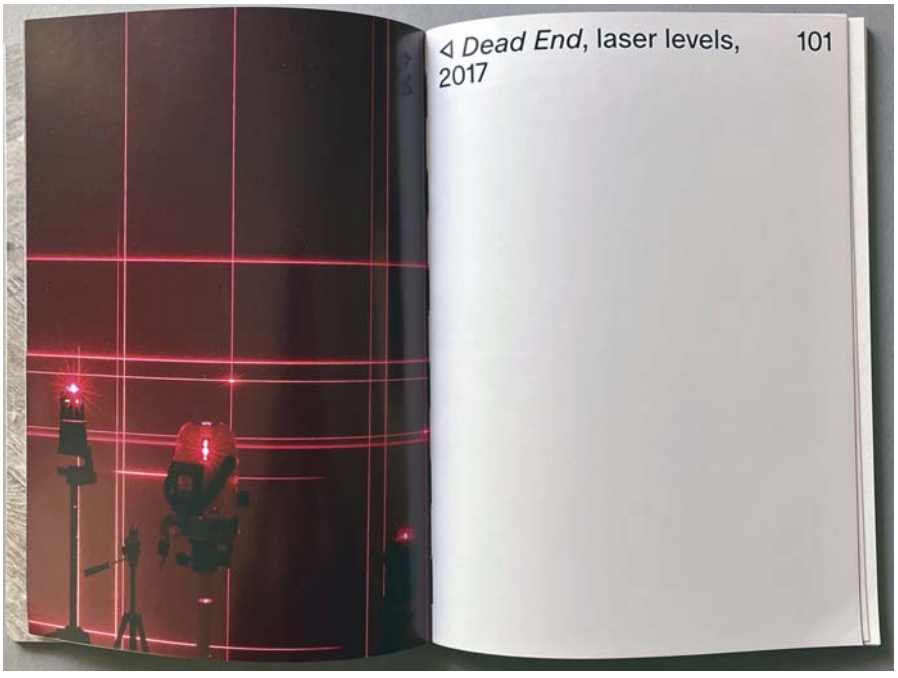

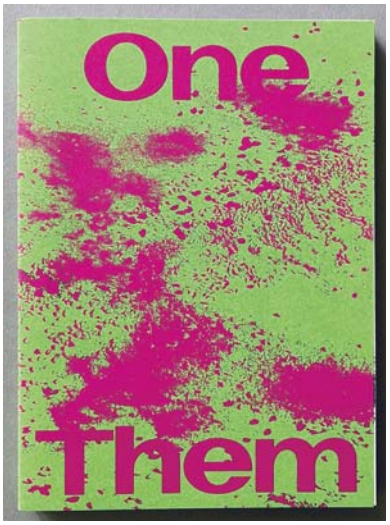

Zuza Golińska, Izabela Tarasewicz:
ONE / THEM – praca zbiorowa
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Karolina Pietrzyk**
wydawca / publisher: **Centrum Rzeźby w Orońsku**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-64653-42-1

NOMINACJE / NOMINATIONS

Andrzej Zwierzchowski. Działania archaiczne / Andrzej Zwierzchowski. Archaic Activities –
redakcja / edited by: Andrzej Biernacki, Wiesław Łuczaj
projekt graficzny, skład i opracowanie zdjęć / graphic design, typesetting and photo editing: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-66696-52-5

Antena Krzyku. Antologia 1986–1990 –
Wojciech Kozielski
opracowanie graficzne, projekt okładki, logo i edycja zdjęć / graphic design, cover and logo design, photo editing: **Łukasz Paluch / AnoMalia art. studio**
wydawca / publisher: **Wrocławska Niezależna Scena Muzyczna**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARTiS Poligrafia, Toruń**
ISBN 978-83-965748-1-7

Artur Nacht-Samborski. Maski czasu / Artur Nacht-Samborski. Maskes of time – redakcja / editor: Artur Tanikowski
projekt graficzny / graphic design: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-66696-50-1

Bohdan Butenko dla małych i dużych –
redakcja / edited by: Michał Rzecznik, Katarzyna Miękus, Paweł Płoski
projekt graficzny / graphic design: **Kamila Schinwelska i Marcin Gwiazdowski / Elipsy**
wydawca / publisher: **Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego, Warszawa**
druk / printing: **Drukarnia MATRIX-DRUK, Piaseczno**
oprawa / binding: **Drukarnia offsetowa i introligatornia, Piaseczno**
ISBN 978-83-87994-54-9

Bruno Schulz. Żelazny kapitał ducha / The Iron Capital of the Spirit – Jan Owczarek, Piotr Policht
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Kuba Maria Mazurkiewicz**
wydawca / publisher: **Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-967180-2-0

Dani Karavan – in memoriam – redakcja / editor: Bartłomiej Struzik
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting**: Rafał Lewandowski**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ZAPOL Sobczyk, Szczecin**
ISBN 978-83-66564-94-7

28 Biennale Plakatu Polskiego. Przegląd polskiej twórczości plakatowej z lat 2021–2023 / 28th Polish Poster Biennale. Polish poster art review 2021-2023 – praca zbiorowa / collective work
projekt graficzny / graphic design: **Aleksandra Kulus**
skład / typesetting: **Magdalena Niglus**
wydawca / publisher: **Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-66006-20-1

12.00, 24.05.2022, Arsenał, Poznań –
Jarosław Kozłowski
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Jerzy Sadowski**
wydawca / publisher: **Galeria Miejska ARSENAŁ, Poznań**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia VMG Print, Poznań
ISBN 978-83-67577-03-8

Edward Dwurnik. Robotnicy / Edward Dwurnik. Workers – Maria Poprzęcka, Joerg Heiser, Łukasz Gorczyca i inni
projekt graficzny / graphic design:
Nicola Cholewa
DTP: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Fundacja Edwarda Dwurnika, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-967626-0-3

Harlender – redakcja / editor: Cezary Kaszewski
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Anna Wacławek**
wydawca / publisher: **Ośrodek Kultury i Sztuki, Wrocław**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia JAKS, Wrocław
ISBN 978-83-67067-58-4

Herd / Stado – Karolina Bielawska
projekt graficzny / graphic design: **Damian Nowak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo BORED WOLVES, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia KNOW-HOW, Modlnica
ISBN 978-83-968444-6-0

Look Around. Sense Around, Hear Around, Touch Around – praca zbiorowa / collective work
projekt graficzny / graphic design:
Idalia Smyczyńska i Robert Zając / kilku.com
przygotowanie fotografii do druku / photo prepress: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia ARGRAF, Warszawa
ISBN 978-83-67682-04-6

Miłosz Pobiedziński. Obiekty – Instalacje – Performance / Miłosz Pobiedziński. Objects – Installations – Performance
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Agnieszka Jucha-Kasperczyk**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia Cyfra7, Kraków
ISBN 978-83-66564-97-8

Nowosielski w Łodzi / Nowosielski in Łódź –
redakcja / editor: Paulina Kurc-Maj
projekt graficzny / graphic design:
Ryszard Bienert
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-66696-51-8

Piotr Wójtowicz. Obrazy z literą A + Aneks / Piotr Wójtowicz. Pictures with the letter A + Appendix – redakcja / editors:
Andrzej Biernacki, Wiesław Łuczaj
projekt graficzny, skład i opracowanie zdjęć / graphic design, typesetting and photo editing:
Ryszard Bienert
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-66696-53-2

Portrety pisarzy i poetów – Zbigniew Jóźwik
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Jacek Wałdowski**

wydawca / publisher: **Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego, Lublin**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia TEKST, Lublin**
ISBN 978-83-86361-80-9

Słów brak. Teksty z lat 1991–2012 – Ewa Mikina
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Krzysztof Ignasiak i Marcin Matuszak / Bękarty**
wydawcy / publishers: **Galeria Miejska ARSENAŁ, Poznań i Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-67577-09-0 (Galeria)
ISBN 978-83-66696-31-0 (Muzeum)

Tony Cragg. Alternatywna rzeczywistość / Tony Cragg. Alternative Reality – redakcja / edited by: Eulalia Domanowska
projekt graficzny / graphic design: **moonmadness.eu**
wydawca / publisher: **Państwowa Galeria Sztuki, Sopot**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-8040-108-2

Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983 / The KRON Photography Club of Tchy. Silesia 1978–1983 – redakcja / editors: Ewelina Lasota, Michał Łuczak
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Joanna Jopkiewicz / Grupa Projektor**
retusz i przygotowanie fotografii do druku / retouching and foto editing: **Krzysztof Krzysztofiak**
wydawca / publisher: **Muzeum Miejskie w Tychach**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-62193-55-4

Dział VI. Inne (bibliofilskie, mapy, nuty itp.)

Section VI. Other (bibliophilic, maps, music notes sheets, etc.)

NAGRODA / AWARD

Drzewa parku krasnogrudzkiego – Marcin Siuchno (opieka merytoryczna / substantive supervison)
opracowanie graficzne i tyflograficzne / tactile graphic and typographic design: **Karolina Banaszkiewicz-Badura / gimnastyka wyobraźni**
wydawca / publisher: **Fundacja POGRANICZE, Sejny**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia LENTIMAX, Łódź
ISBN 978-83-66143-96-1

W Krasnogrudzie, w powiecie Sejneńskim, na samym krańcu Polski, tuż przy granicy z Litwą znajduje się niezwykły dwustuletni park. Niniejsza publikacja została poświęcona dwunastu drzewom rosnącym w tym właśnie miejscu. Tekst przygotowano w dwóch skryptach: łacińskim i w alfabecie Braille'a. Oznacza to, że zadbano nie tylko o walory wizualne, lecz także haptyczne. Ogromnym atutem książki są reliefowe ilustracje wykonane za pomocą techniki druku strukturalnego. Zachwycają one starannością, precyzją i walorami komunikacyjnymi. Inspiracją do ich stworzenia były XVIII i XIX-wieczne ryciny botaniczne. Przekształcanie dawnej grafiki w relief nie jest proste. Trzeba zredukować nadmiar szczegółów i wybrać te linie, punkty i płaszczyzny, które wydobyte z tła poprowadzą palce oglądającego, przekazując informacje w sposób jasny i precyzyjny. I to się w tej książce doskonale udało. Książka tyflograficzna też może być piękna! **M.G.**

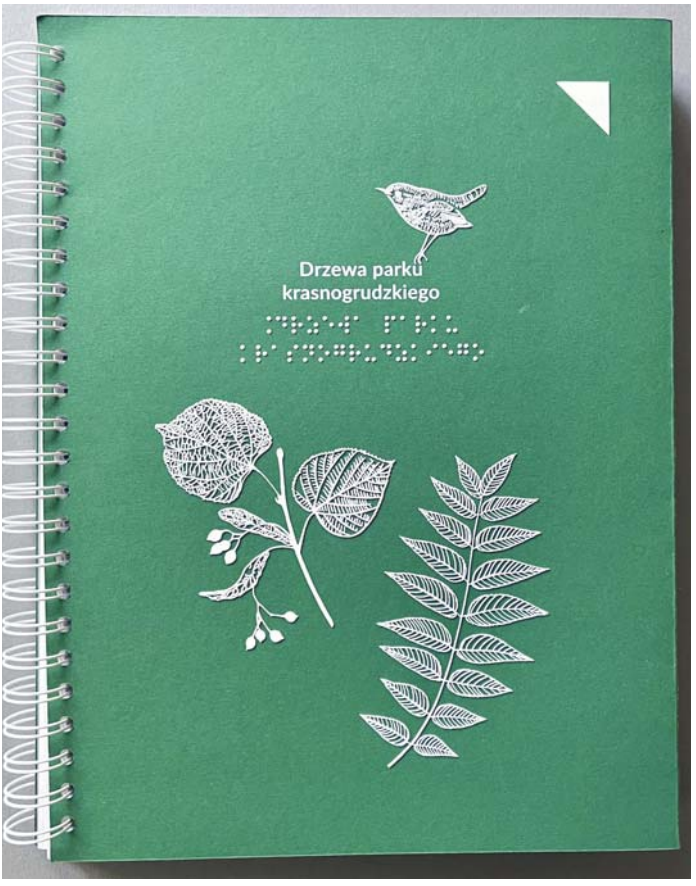

In Krasnogruda, Sejny County, at the very edge of Poland, right on the border with Lithuania, there is an unusual two-hundred-year-old park. This publication is devoted to the twelve trees growing in this very place. The text has been prepared in two scripts: in Latin and in Braille. This means that care has been taken not only for visual, but also for haptic qualities. The book's great asset are the relief illustrations made using the structured printing technique. They impress with their care, precision and communicative qualities. They were inspired by 18th and 19th century botanical engravings. Transforming old prints into relief is not easy. One has to reduce the excess of detail and choose those lines, points and planes that, when extracted from the background, will guide the viewer's fingers, conveying information clearly and precisely. And this has been perfectly achieved in this book. A tactile graphic book can be beautiful too! **M.G.**

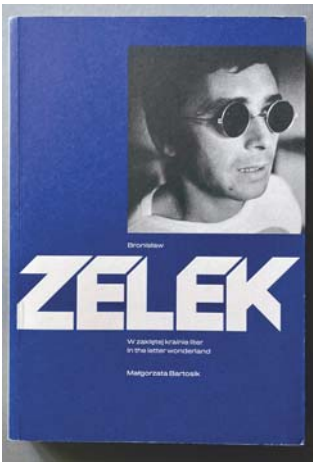

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Bronisław Zelek. W zaklętej krainie liter / Bronisław Zelek. In the letter wonderland – Małgorzata Bartosik
projekt graficzny, skład i przygotowanie do druku / graphic design, typesetting and prepress: **Małgorzata Bartosik**
wydawca / publisher: **Piotr Bytner Studio**
druk i oprawa / printing and binding: **OZGraf – Olsztyńskie Zakłady Graficzne**
ISBN 978-83-967905-0-7

Ja i korporacja. Moje unikatowe pożegnanie –
Madame Critic
projekt graficzny, projekt okładki i skład / graphic design,
cover design and typesetting: **Joanna Skrzypiec-Żuchowska**
wydawca / publisher: **Fundacja UNIKAT, Jelenia Góra**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia REPRINT, Wrocław
ISBN 978-83-935186-4-7

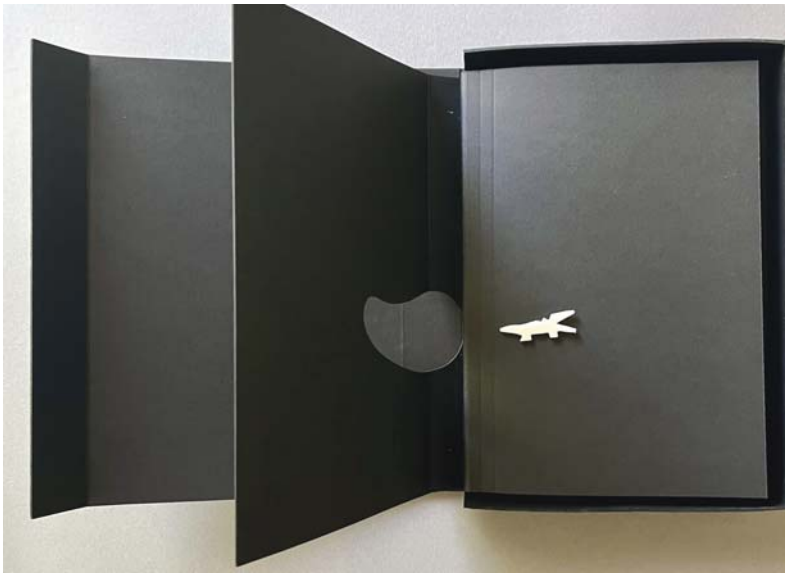

Szymborska / Grażka Lange
projekt graficzny / graphic design:
Grażka Lange
wydawca / publisher: **Narodowe Centrum Kultury, Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole
ISBN 978-83-7982-472-4

NOMINACJE / NOMINATIONS

HAHAHA / AHAHAH. Form art practice to typography – Józef Czechowicz
koncept i projekt graficzny / concept and graphic design: **Honza Zamojski i Marian Misiak [rh.plus]**
wydawca / publisher: **Threedotstype, Wrocław**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN – 978-83-954954-5-8

HORYZONTY. Raport Roczny Grupy Ergo Hestia 2022 – redakcja Piotr Jędrzejowski
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Piotr Hołub / Hopa Studio**
wydawca / publisher: **Grupa ERGO HESTIA, Sopot**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia MISIURO, Gdańsk**
ISBN 978-83-958544-3-9

Ponadto jury przyznało / Further, the jury awarded

NAGRODĘ HONOROWĄ / HONORARY AWARD

DRUKARNII DRUK-INTRO w Inowrocławiu
za wysoką jakość materiałów oraz precyzyjne wykonanie poligraficzne, introligatorskie książki Emilii Dziubak *Rok w lesie. Robaczki*, wydanej nakładem Wydawnictwa Nasza Księgarnia, Warszawa 2023.

to the DRUK-INTRO Printing House in Inowrocław
for high quality materials and precise printing workmanship, bookbinding of Emilia Dziubak's book *Rok w lesie. Worms*, published by Nasza Księgarnia published by Nasza Księgarnia Publishing House, Warsaw 2023

Wydawcy nagrodzonych i wyróżnionych pozycji otrzymują dyplomy honorowe, zaś drukarnie listy gratulacyjne. Twórcom opracowań edytorsko-artystycznych przyznawane są dyplomy i nagrody finansowe.

The publishers of the awarded and commended items receive honorary diplomas and the printers receive congratulatory letters. Diplomas and financial prizes are awarded to editors and artists.

Przewodnicząca / President of the jury

Dr hab. Ewa Repucho pracuje w Instytucie Nauk o Informacji i Mediach Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie kieruje Zakładem Edytorstwa i Projektowania Publikacji. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na typografii, projektowaniu książki i szeroko pojętej estetyce publikacji zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym. Jest autorką książek: *Fanaberie i pasje. Edycje bibliofilskie i druki ozdobne Biblioteki Narodowej w Warszawie* (2006), *Typografia kompletna. Kultura książki w twórczości Leona Urbańskiego* (2016), współautorką książki (razem z Tomaszem Bierkowskim) *Typografia dla humanistów. O złożonych problemach projektowania edycji naukowych* (2018) oraz kilkudziesięciu artykułów. Prowadzi zajęcia ze studentami z typografii, komunikacji wizualnej, estetyki publikacji oraz sztuki książki. Otrzymała kilka nagród, m.in. *Dyplom Stulecia Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek 1921–2021* przyznawany w uznaniu za szczególne zasługi dla rozwoju i znaczenia polskiej książki; wyróżnienie Rektora Uniwersytetu Warszawskiego w Konkursie na najlepszą książkę akademicką i naukową *Academia 2019*; *Nagrodę Naukową SBP im. Adama Łysakowskiego za rok 2018;* nagrodę w *Konkursie na Książkę Edytorsko Doskonałą „Edycja" 2015/2016* w kategorii *Promocja edytorstwa* oraz *Nagrodę Dziennikarzy w Konkursie na Najlepszą Książkę Akademicką*, wręczaną podczas 20. Jubileuszowych Poznańskich Dni Książki 2016.

„Oceniając książki, zawsze mam w głowie wskazówki wybitnych polskich i zagranicznych typografów na temat projektowania. Bardzo ważne jest dla mnie to, czy koncepcja edytorska publikacji odpowiada jej charakterowi i czy została konsekwentnie zrealizowana. Nie mniej istotna jest funkcja publikacji i jej użytkowy charakter. Projektowanie książki to bowiem znacznie więcej niż tylko nadanie tekstowi oryginalnej formy, to służba czytelnikowi. Czytelnik powinien być na pierwszym miejscu".

Ewa Repucho, PhD, works at the Institute of Information and Media Sciences, University of Wrocław, where she heads the Department of Editing and Publication Design. Her research interests focus on typography, book design and publication aesthetics in the broadest sense, both historically and in contemporary terms. She is the author of the books: *Fanaberie i pasje. Edycje bibliofilskie i druki ozdobne Biblioteki Narodowej w Warszawie* (Fancies and Passions. Bibliophilic editions and decorative prints of the National Library in Warsaw) (2006), *Typografia kompletna. Kultura książki w twórczości Leona Urbańskiego* (Typography Complete. Book culture in the work of Leon Urbański) (2016), co-author of the book (together with Tomasz Bierkowski) *Typografia dla humanistów* (Typography for Humanists). On complex problems of designing scholarly editions (2018) and dozens of articles. She teaches students in typography, visual communication, publication aesthetics and book arts. She has received several awards, including the Centenary Diploma of the Polish Society of Book Publishers 1921––2021, awarded in recognition of special contributions to the development and significance of the Polish book; the Distinction of the Rector of the University of Warsaw in the Academia 2019 Competition for the Best Academic and Scientific Book; the SBP Academic Award named after Adam Łysakowski. Adam Łysakowski for 2018; the award in the Competition for an Editorially Excellent Book, "Edition" 2015/2016 in the category of Promotion of Editing; and the Journalists' Award in the Competition for the Best Academic Book, presented during the 20th Anniversary Poznań Book Days 2016.

"When evaluating books, I always have in my mind the guidance of outstanding Polish and foreign typographers on design. Very important to me is whether the editorial concept of the publication corresponds to its character and whether it has been consistently implemented. No less important is the function of the publication and its utilitarian nature. After all, designing a book is much more than just giving the text an original form, it is about serving the reader. The reader should come first".

Pozostałe członkinie i członkowie jury /
Other jury members:

Magdalena Frankowska, projektantka, artystka wizualna, kuratorka. Współzałożycielka Fontarte, studia projektowo-artystycznego. Absolwentka historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim oraz studiów podyplomowych z zakresu public relations w Instytucie Nauk Społecznych PAN w Warszawie. Wykładowczyni historii typografii i projektowania graficznego na podyplomowych studiach z historii sztuki i współczesnej kultury wizualnej w Instytucie Sztuki PAN. Współautorka (wraz z Arturem Frankowskim) monografii *Henryk Berlewi*, prekursora typografii funkcjonalnej (Czysty Warsztat, 2009). Kuratorka cyklu wystaw nowoczesnego projektowania graficznego: *Eye on Poland* w Szanghaju, Tokio, Seulu i São Paulo (2010–2017); *Enfant terrible. La nouvelle affiche polonaise* w Brukseli (2013) i *CARTEL PL* w La Paz (2013 oraz wystaw przezentujących *Najpiękniejsze Książki Szwajcarii* w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (2008) i w galerii Piktogram (2013 i 2014). Członkini zarządu Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej (STGU) w latach 2007–2011 oraz Rady Programowej Międzynarodowego Biennale Plakatu w Warszawie (2012–2017). Komisarka konkursu PTWK *Najpiękniejsze Polskie Książki* (od 2022 roku), członkini Zarządu głównego Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek (od 2023).

„Oceniając książki zwracam uwagę na oryginalny koncept projektowy i poziom jego realizacji".

Magdalena Frankowska, designer, visual artist, curator. Co-founder of Fontarte, a design and art studio. Graduate of art history at the University of Warsaw and postgraduate studies in public relations at the Institute of Social Sciences of the Polish Academy of Sciences in Warsaw. Lecturer in the history of typography and graphic design at postgraduate studies in the history of art and contemporary visual culture at the Institute of Art of the Polish Academy of Sciences. Co-author (with Artur Frankowski) of the monograph *Henryk Berlewi*, precursor of functional typography (Czysty Warsztat, 2009). Curator of a series of modern graphic design exhibitions: *Eye on Poland* in China, Japan, South Korea and Brasil (2010–2017); *Enfant terrible. La nouvelle affiche polonaise* in Brussels (2013) and *CARTEL PL* in Bolivia (2013), as well as exhibitions presenting The Most

Beautiful Books of Switzerland at the Museum of Modern Art in Warsaw (2008) and at the Piktogram gallery in Warsaw (2013 and 2014). Member of the Board of Directors of the Society of Applied Graphic Designers (STGU) from 2007 to 2011 and of the Programme Council of the International Poster Biennale in Warsaw (2012-17). Commissioner of the PTWK Most Beautiful Polish Books competition (since 2022), member of the Board of the Polish Association of Book Publishers (since 2023).

"When judging books, I pay attention to the original design concept and the level of realisation".

Tomasz Fudala, historyk sztuki i architektury. Pracuje w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Jest kuratorem Domu Oskara i Zofii Hansenów w Szuminie (od 2018) oraz festiwalu „Warszawa w budowie" (od 2009). Był także kuratorem kilku wystaw, seminariów i programów publicznych poświęconych nowoczesnej i współczesnej architekturze. Pisał m.in. w „Domus", „Artforum", „Odrze", „Obiegu", „Czasie Kultury" i „Autoportrecie". Otrzymał Nagrodę Krytyki Artystycznej im. Jerzego Stajudy (2017) oraz Medal SARP Bene Merentibus w uznaniu zasług dla rozwoju polskiej architektury i Stowarzyszenia Architektów Polskich.

„Oceniałem spójność wnętrza i okładki książki. Doceniam solidną robotę oraz klasyczne rozwiązania poligraficzne, jak i konsekwentnie zastosowane rozwiązania awangardowe. Przywiązuję wagę do projektu graficznego i jego poziomu artystycznego".

Tomasz Fudala is an art and architecture historian and curator based in Warsaw. He works at the Museum of Modern Art in Warsaw. He is a curator of the Oskar and Zofia Hansen House in Szumin (2018–) and Warsaw Under Construcyion Festival (2009–). He also curated several exhibitions, seminars and public programs on modern and contemporary architecture. His writings have appeared in Domus, Artforum, Odra, Obieg, Czas Kultury, and Autoportret. He has received the Jerzy Stajuda Prize for Art Criticisim (2017) and SARP Bene Merentibus Medal in recognition of his contribution to the development of Polish Architecture and the Association of Polish Architects.

"I judged on the consistency of the book's interior and cover. I appreciated the solid work and the classic printing solutions, as well as the consistently applied avant-garde solutions. I attached importance to the graphic design and its artistic level".

Dr hab. Małgorzata Gurowska, prof. ASP, artystka wizualna, która tworzy z myślą o uwzględnieniu perspektywy innych gatunków. Działa na przecięciu sztuki, aktywizmu i nauki. Autorka i współautorka wielokrotnie nagradzanych książek, w których skupia się na kwestiach społecznych, politycznych, w szczególności krytycznie opisując relacje ludzi i nie-ludzi. Są to m.in. *ZOEpolis. Budując wspólnotę ludzko-nie ludzką* (Bęc Zmiana, Warszawa 2020), *Mandragora. Klasyfikcje* (Bęc Zmiana, Warszawa 2020), *MYKOsystem* (Instytut Adama Mickiewicza, Triennale di Milano 2019), *Lokomotywa/IDEOLO* (wyd. Fundacja Sztuczna/Wytwórnia, Warszawa 2013; Centrala, Londyn 2015) i *Psikusy* (Gangdesign, Warszawa 2016). Laureatka krajowych i międzynarodowych nagród, m.in.: Grand Prix Nami Island International Picture Book Illustration Concours, Książka Roku IBBY, Gold medal European Design Awards, Bologna Ragazzi Award, BIB The Biennial of Illustrations Bratislava, Najpiękniejsza Książka Roku PTWK, Nagroda główna Polish Graphic Design Awards, Medal Międzynarodowe Biennale Plakatu oraz Grand Prix BICeBé – Bienal del Cartel Bolivia. Jej prace pokazywane były na wystawach indywidualnych i zbiorowych w Polsce i na świecie, między innymi MYCOsystem w ramach XXII Triennale di Milano (2019), Wiek Półcienia w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (2020). Absolwentka i wykładowczyni Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

„Wybieram książki mądre, piękne, potrzebne i stworzone z dbałością o planetę (doceniam koncept, projekt graficzny i typograficzny, jakość składu i druku, poziom wykonania oprawy, dobór papieru i innych materiałów, zgodność treści i formy)".

Małgorzata Gurowska, Ph.D., Professor at the Academy of Fine Arts, is a visual artist who creates with consideration of the perspective of other species. She works at the intersection of art, activism and science. She is the author and co-author of multiple award-winning books focusing on social and political issues, particularly critically describing the relationships between humans and non-humans. These include "ZOEpolis. Building a human-non-human community" (Bęc Zmiana, War-

saw 2020), "Mandragora. Classifictions" (Bęc Zmiana, Warsaw 2020), "MYKOsystem" (Adam Mickiewicz Institute, Triennale di Milano 2019), "Locomotive/IDEOLO" (Artificial Foundation, Warsaw 2013; Centrala, London 2015), and "Psikusy" (Gangdesign, Warsaw 2016). She is the recipient of national and international awards, including the Grand Prix Nami Island International Picture Book Illustration Concours, the IBBY Book of the Year, Gold medal European Design Awards, Bologna Ragazzi Award, BIB The Biennial of Illustrations Bratislava, Most Beautiful Book of the Year PTWK, Main Prize Polish Graphic Design Awards, International Poster Biennale Medal, and Grand Prix BICeBé – Bienal del Cartel Bolivia. MYCOsystem as part of the XXII Triennale di Milano (2019), The Penumbral Age at the Museum of Modern Art in Warsaw (2020). Graduate and lecturer at the Academy of Fine Arts in Warsaw.

"I choose books that are clever, beautiful, necessary and created with care for the planet (I appreciate the concept, graphic and typographic design, quality of typesetting and printing, level of binding workmanship, choice of paper and other materials, compatibility of content and form)".

Ryszard Kryska, artysta wizualny, performer, wykładowca, grafik warsztatowy i użytkowy, projektant książek. Współtwórca artystycznego centrum studenckiego „Dziekanka" w Warszawie (1972), prowadził studio artystyczno-badawcze SAB kreujące spektakle uliczne i akcje teatralne. W latach 70. i 80. tworzył w pracowni graficznej MAW. Uczył projektowania w Wyższej Szkole Promocji, Mediów i Show Businessu w Warszawie. Scenograf programu telewizyjnego dla dzieci *Ala i As*. W latach 1993–2016 pracował jako grafik w Wydawnictwie Biblioteki Narodowej, w którym zaprojektował szereg specjalistycznych i naukowych publikacji.

„W konkursie PTWK na piękną książkę moją ciekawość pobudzają takie projekty, w których nowatorskie rozwiązania problemów formalnych, wyróżniających, wizualizujących książkę idą w parze z jej treścią, zawartością narracyjną budując spójną tożsamość projektu, pięknie przekazując współoddziaływanie FORMY I TREŚCI".

Ryszard Kryska, visual artist, performer, lecturer, printmaker and applied graphic designer, designer of books. Co-founder

of the student art centre "Dziekanka" in Warsaw (1972), ran the artistic and research studio SAB creating street performances and theatrical actions. In the 1970s and 1980s, he created in the graphic design studio of MAW. He taught design at the School of School of Promotion, Media and Show Business in Warsaw. Scenographer of the children's TV show *Ala and As*. From 1993 to 2016, he worked as a graphic designer at the National Library Publishing House, where he designed a number of specialist and scientific publications.

"In the PTWK competition for a beautiful book, my curiosity is stimulated by such projects in which innovative solutions to formal, distinctive, visualising problems of the book go hand in hand with its content, narrative content building a coherent identity of the project, beautifully conveying the interaction of FORM AND CONTENT".

Filipka Rutkowska - perfomerka, historyk sztuki, związana z Fundacją Galerii Foksal w Warszawie. Jej prace zostały pokazane przez Berlin Art Week, Gothenburg Biennale i West Museum w Hadze. Jako aktorka współpracowała m.in. z Małgorzatą Szumowską oraz Teatrem Powszechnym w Warszawie. W 2023 roku podczas Festiwalu Nowe Horyzonty oraz Milenium Docs Against Gravity odbyła się premiera dokumentu na jej temat w reżyserii Dawida Nickla. Na łamach Vogue Polska prowadzi kolumnę *Filipka w wielkim mieście*, gdzie opisuje świat z perspektywy queerowego spojrzenia.

„Przy mojej jurorskiej ocenie zwracam szczególną uwagę na odwagę i wizjonerskość we wprowadzaniu nowych rozwiązań w projektowaniu książek".

Filipka Rutkowska – performer, art historian, associated with Foksal Gallery Foundation in Warsaw. Her works have been shown, among others, during Berlin Art Week, the Gothenburg Biennale, and at the West Museum in The Hague. As an actress, she collaborated with Małgorzata Szumowska and the Powszechny Theater in Warsaw. In 2023, Nowe Horyzonty Film Festival and Millennium Docs Against Gravity Festival presented a documentary about her life directed by Dawid Nickel. She also runs a column at Vogue Poland titled *Filipka in the big city*, in which she describes the world from a queer perspective.

"In my jury evaluation, I pay particular attention to the courage and visionary nature of introducing new solutions in book design".

Andrzej Tomaszewski, poligraf, typograf, redaktor. Studiował bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Warszawskim i Wrocławskim. Asystent, później technolog (1973–1977), a potem grafik (2009–2014) w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Przemysłu Poligraficznego w Warszawie. Type designer w Apple Computer IMC Poland oraz w Publishing Institute (1992–2000). Autor ponad 300 artykułów w prasie poligraficzno-wydawniczej, bibliologicznej oraz w internecie. W różnym czasie w kolegiach redakcyjnych czasopism, m.in.: „Pro Typo", „Macword", „Poligrafika", „Wydawca", „Wiadomości Księgarskie", „Images", „Acta Poligraphica". Napisał dziesięć książek, m.in.: *Leksykon pism drukarskich* (1996) i *Architektura książki* (2018). Współautor *Angielsko-polskiego leksykonu terminów poligraficznych* (2013) oraz *Poligrafia – sztuka, techniki, technologie* (2021). Ponad 290 opracowań graficznych książek i czasopism, m.in. Biblioteki Narodowej, Państwowego Instytutu Wydawniczego, czy też akademickich wydawnictw naukowych. Indywidualne wystawy typografii (2008–2019) w Krakowie, Warszawie, Katowicach, Gdańsku, Wrocławiu. Członek Zarządu Głównego i wiceprezes Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek.

„Przy ocenie zwracam uwagę na poligraficzną i materiałową jakość, typografię, czytelność i funkcjonalność książki".

Andrzej Tomaszewski, print specialist, typographer, editor. Studied library science at the Universities of Warsaw and Wrocław. Assistant, then technologist (1973–1977), and then graphic designer – (2009–2014) at the Research and Development Centre for the Printing Industry in Warsaw. Type designer at Apple Computer IMC Poland and the Publishing Institute (1992–2000). Author of more than 300 articles in the printing and publishing, bibliological press and on the Internet. At various times on the editorial boards of journals including: ProTypo, Macword, Poligrafika, Wydawca, Wiadomości Księgarskie, Images, Acta Poligraphica. He has written ten books, including: A *Lexicon of Printing Typefaces* (1996) and *Architecture of the Book* (2018). Co-author of the *English-Polish lexicon of printing terms* (2013) and *Polygraphy – art, techniques, technologies* (2021). More than 290 graphic designs for books and maga-

zines, including the National Library, the National Publishing Institute, and academic scientific publications. Individual typography exhibitions (2008–2019) in Krakow, Warsaw, Katowice, Gdansk, Wroclaw. Member of the Board and Vice-President of the Polish Association of Book Publishers.

"When assessing, I pay attention to the polygraphic and material quality, typography, readability and functionality of the book".

Prof. Mieczysław Wasilewski – grafik i nauczyciel akademicki. W latach 1960–1966 studiował na Wydziale Malarstwa i Grafiki warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie uzyskał dyplom w pracowni prof. Henryka Tomaszewskiego. Zajmuje się plakatem, ilustracją, grafiką wydawniczą. Profesor Akademii Sztuk Pięknych i Europejskiej Akademii Sztuki w Warszawie, w obu uczelniach prowadził Pracownię Projektowania Graficznego. Był wykładowcą na uczelniach artystycznych w Holandii, Syrii, Finlandii, Niemczech, Francji, Meksyku, Chile, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Iranie i Szwajcarii. Brał udział w kilkuset wystawach polskiego plakatu i ilustracji w kraju i za granicą. Uczestniczył w dziesiątkach międzynarodowych imprez sztuki plakatu. Laureat wielu prestiżowych nagród i wyróżnień w dziedzinie plakatu i grafiki wydawniczej.

„Wybieram to co piękne i mądre!"

Mieczysław Wasilewski – graphic designer and university lecturer. From 1960 to 1966, he studied on the Academy of Fine Arts in Warsaw, Faculty of Painting and Graphics, and obtained his diploma in the Atelier of professor Henryk Tomaszewski´s. The area of his activity is poster, illustration and editorial graphics. He works as a professor in Academy of Fine Arts and in the European Academy of Arts (EAS), both in Warsaw. In both schools, he´s the head of the Graphic Design Atelier. He was a visiting lecturer in artistic schools in Holland, Syria, Germany, France, Mexico, Chile, Canada, United States, Iran and Switzerland. He took part in hundreds of national and international exhibitions concerning Polish poster and illustration. He also participated in dozens of international artistic enterprises in the poster area. He obtained numerous prestigious awards and praises in the field of poster as well as editorial graphics.

 "I choose what it is beautiful and wise!"

Ania Wieluńska – projektantka graficzna, typografka, projektantka krojów pisma. Absolwentka Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (dyplom obroniony z wyróżnieniem rektorskim). Obecnie doktorantka oraz prowadząca pracownię projektowania krojów pisma na macierzystym wydziale. Wielokrotna stypendystka Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za wybitne osiągnięcia. Laureatka stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców. Laureatka stypendium im. Beatrice Warde, ufundowanego przez firmę Monotype oraz Type Directors Club w Nowym Jorku. Autorka projektu Lazarus oraz współautorka takich projektów jak BonaNova, Brygada1916, Półtawski Nowy (kroje opublikowane na platformie Google Fonts). Członkini rady programowej Międzynarodowego Biennale Plakatu w Warszawie.

„Chodzi mi o to, aby język wizualny
Powiedział wszystko, co pomyśli głowa...
Wybieram publikacje, w których forma komplementuje treść. Zwracam uwagę na estetyczne zastosowanie typografii, która nie tylko wspiera czytelność, ale również podkreśla charakter i emocjonalny przekaz książki".

Ania Wieluńska – graphic designer, typographer, typeface designer. Graduate of the Faculty of Graphic Arts at the Academy of Fine Arts in Warsaw (diploma defended with the Rector's award). Currently, she is a PhD student and head of the type-design studio at her home faculty. She has received multiple scholarships from the Ministry of Culture and National Heritage for outstanding achievements. Winner of a scholarship of the Ministry of Science and Higher Education for outstanding young scientists. Winner of the Beatrice Warde Scholarship, funded by Monotype and the Type Directors Club in New York. Author of the Lazarus project and co-author of projects such as Bona Nova, Brygada1916, Półtawski Nowy (typefaces published on the Google Fonts platform). Member of the programme board of the International Poster Biennale in Warsaw.

"What I have in mind is that the visual language
Says everything the head would think....
I choose publications where the form compliments the content. I pay attention to the aesthetic use of typography, which not only supports readability but also emphasises the character and emotional message of the book".

Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Warszawie
tradycyjnie przyznało **NAGRODY HONOROWE**

The Polish Bibliophile Society in Warsaw traditionally awarded **HONORARY PRIZES**

Dyplomy otrzymują / Diplomas are awarded to:

Karolina Banaszkiewicz-Badura
za opracowanie tyflograficzne i typograficzne książki *Drzewa parku krasnogrudzkiego*, o poznawaniu natury dotykiem. Fundacja Pogranicze 2023 / for tactile graphic and typographic design of the book *Drzewa parku krasnogrudzkiego*, on nature exploration by touch**,** Pogranicze Foundation, 2023

Ryszard Bienert
za projekt i skład tomu esejów *Nigra crux mala crux. Czarna i biała legenda zakonu krzyżackiego T. 1* pod redakcją naukową Janusza Trupindy, Muzeum Zamkowe w Malborku, 2023 / for the graphic design and typesetting of the volume of essays *Nigra crux mala crux. Czarna i biała legenda zakonu krzyżackiego T. 1* edited by Janusz Trupinda, Castle Museum in Malbork, 2023

Joanna Skrzypiec-Żuchowska
za projekt graficzny, projekt okładki i skład książki Madame Critic *Ja i korporacja. Moje unikatowe pożegnanie,* Fundacja UNIKAT, Jelenia Góra 2023 / for the graphic design, cover design, and typesetting of the book Madame Critic *Ja i korporacja. Moje unikatowe pożegnanie*, Unikat Foundation, Jelenia Góra 2023.

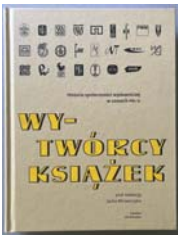

Jacek Mrowczyk
za wysoki poziom edytorski i graficzną koncepcję książki *Wy-twórcy książek. Historia społeczności wydawniczej w czasach PRL-u*, Wydawnictwo Karakter Kraków i ASP Katowice 2023 / for high editorial level and graphic concept of the book *Wy-twórcy książek. Historia społeczności wydawniczej w czasach PRL*-u, Publishing House Karakter Kraków and Academy of Fine Arts and Design Katowice 2023.

POLSKIE TOWARZYSTWO WYDAWCÓW KSIĄŻEK

Polskie Towarzystwo Wydawców Książek (PTWK) ma już ponad stuletnią tradycję. Działa od 1921 roku (z przerwą w latach 1950–1956, gdy w okresie stalinowskim zostało rozwiązane). Jest stowarzyszeniem zawodowo-twórczym zrzeszającym wydawców, redaktorów, typografów i grafików pracujących dla książki.

Celem PTWK jest doskonalenie sztuki edytorskiej w Polsce i promocja książki polskiej oraz jej twórców w kraju i zagranicą. PTWK zrzesza członków indywidualnych oraz członków wspierających (wydawnictwa).

Prowadzi działalność szkoleniową w ramach STUDIUM PTWK (kursy redakcji merytorycznej, technicznej, dla redaktorów prowadzących, korekty, z kultury języka polskiego, tłumaczenia literackiego z różnych języków itp.).

Jest partnerem Poznańskich Targów Książki (dawniej organizator Poznańskich Spotkań Targowych *Książka dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców*), Poznańskich Kwadransów Ratuszowych oraz współorganizatorem Poznańskich Targów Książki Naukowej i Popularnonaukowej.

Organizuje różnego typu konkursy. Najbardziej znany jest *Najpiękniejsze Książki Roku* (poprzednio, a od 2022 roku pn. *Najpiękniejsze Polskie Książki* [roku...]) organizowany od 1957 roku. Ponadto organizuje Konkurs Literacki (od 1992 roku, ma charakter biennale) oraz Konkurs im. Leona Marszałka – promujący badania nad edytorstwem.

Najstarszą nagrodą PTWK jest nagroda promująca młodych twórców, zainicjowana w 1925 roku. Wówczas jej laureatami zostali Jarosław Iwaszkiewicz, Maria Dąbrowska, Jan Lechoń i Kazimierz Wierzyński. Tę przedwojenną nagrodę reaktywowało PTWK w 1958 roku, otrzymał ją wówczas Marek Hłasko. W 1994 roku PTWK nagrodziło Olgę Tokarczuk, wówczas debiutantkę. Jej kontynuacją był do niedawna Konkurs Literacki PTWK.

Od 1996 roku PTWK przyznaje Nagrodę Wydawców, a od 1998 NAGRODĘ WYDAWCÓW I KSIĘGARZY (wspólnie ze Stowarzyszeniem Księgarzy Polskich) przeznaczoną dla twórców najwybitniejszych za całokształt twórczości. Jej laureatami byli m.in.: ks. prof. Józef Tischner, Gustaw Herling-Grudziński, Norman Davies, Ryszard Kapuściński i Wojciech Jagielski.

Od 2008 roku PTWK jest organizatorem Nagrody Sezonu Wydawniczo-Księgarskiego IKAR. Nagrody wręczane są podczas Targów Książki w Warszawie.

W dorobku wydawniczym PTWK ważne miejsce zajmuje seria „Biblioteka Wydawcy" w ramach której wychodził pierwszy polski periodyk poświęcony edytorstwu „Editor" (wydawany pod redakcją Leona Marszałka). PTWK zainicjowało też przygotowaną przy udziale kilkunastu ośrodków naukowych *Bibliografię niepublikowanych prac*

Prezes / President
Rafał Skąpski

Wiceprezesi / Vice Presidents
Jacek Oryl
Andrzej Tomaszewski

Sekretarz Generalny / Secretary General
Antoni Szperlich

Skarbnik / Treasurer
Agnieszka Dziewulska

Członkinie / Members
Magdalena Frankowska
Renata Włostowska

Prezes Ośrodka Poznańskiego / Poznań Chapter President
Katarzyna Kamińska

Dyrektor Biura PTWK / PTWK Office Director
Maria Kuisz

poświęconych historii polskiego ruchu wydawniczego pod redakcją prof. Marii Mlekickiej. Patronuje gromadzeniu haseł do publikacji *Kto jest kim w polskim świecie książki* (publikacja comiesięczna na łamach „Wydawcy" od 2000 roku).
PTWK działa w Komisjach: Szkoleniowej i Historycznej oraz w Kołach grupujących pracowników poszczególnych wydawnictw, bądź członków indywidualnych. Towarzystwo zrzesza również członków prawnych. Bieżącą działalność Towarzystwa koordynuje Biuro PTWK. Głównymi ośrodkami działalności PTWK jest Warszawa i Poznań. Szczególnie zasłużonym dla ruchu wydawniczego i upowszechniania polskiej książki Towarzystwo przyznaje Honorową Odznakę PTWK oraz Medal Pamiątkowy PTWK.

PTWK za swoją działalność uhonorowane zostało:
Złotym Medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis
Medalem Senatu RP
oraz Wyróżnieniem Zasłużony dla Warszawy

POLISH ASSOCIATION OF BOOK PUBLISHERS

(Polish abbreviation: PTWK)

The Polish Association of Book Publishers was founded in 1921 with the purpose of banding together various publishing agencies and individual professionals engaged in the field of publishing. The main goal of the organization is to improve the field of publishing in Poland as well as to promote Polish books and authors in their own country and abroad.
One of the greatest accomplishments of the Association is that it has Become a leading provider of workshops and professional courses for publishers. The agency is one of the initiators and organizers of the Academic Book Fair – ATENA, the Book Fair of Juvenile Literature in Poznań, and the Days of Scholary Publications, also in Poznań. The Association organizes various contests: the best known is the Best Designed Books of the Year, which has been offered since 1957. The agency also organizes the Open Literary Contest which promotes young authors in the genres of poetry, prose and essay as well as the Leon Marszałek Contest which promotes research on editorial work. The Association itself, within its mandate, collects materials and conducts research on the history of publishing activity. The oldest prize granted by the Polish Association of Book Publishers is the award for young authors, initiated in 1925. It was received by J. Iwaszkiewicz, M. Dąbrowska, J. Lechoń and K. Wierzyński. After the break caused by the WW II the award was reactivated in 1958. At that time, it was granted to Marek Hłasko. In 1994 the Association awarded Olga Tokarczuk,

who was just at the beginning of her literary career. Since 1996 the Polish Association of Book Publishers, in collaboration with the Polish Booksellers Association, has offered the Polish Publishers and Book-seller's Prize for the outstanding literary achievements. It has been awarded to such great authors as Józef Tischner, Gustaw Herling-Grudziński, Norman Davis, Ryszard Kapuściński and Wojciech Jagielski.

Over the years, the Polish Association of Book Publishers has released a number of different publications. One of the most important is a series "Biblioteka Wydawcy" (the Publisher's Library) which included "Edytor" (the Editor) the first Polish periodical dedicated to the field of publishing. Furthermore, the Association (with the support from many educational and scholary institutions) has released *The Bibliography of Unpublished Works on the History of Publishing Activity in Poland* (edited by Maria Mlekicka). The Agency also supervises the project of collecting entries for *Who is Who in the Polish Books*, a monthly publication which appears in a periodical "Wydawca" (the Publisher).

The Polish Association of Book Publishers is involved in different committees' work concerned with education and historical research. It is also involved in organizing various interest groups which bring together the Association's members. All current affairs and activities of the Association are coordinated by the PTWK Bureau. The main centers of the Association's activity are Warsaw and Poznań.

PTWK for its activities was honored Gold Medal Gloria Artis, The Senat Medal and Honours Merit for Warsaw.

Redakcja / Edited by:
Maria Kuisz, Magdalena Frankowska, Ewa Repucho

Laudacje / Laudations: Magdalena Frankowska, Małgorzata Gurowska, Ryszard Kryska, Ewa Repucho, Filipka Rutkowska

Tłumaczenie / Translated by:
Magdalena Frankowska

Projekt graficzny / Graphic design:
Andrzej Tomaszewski

Fotografie obrad Jury / Photographs of the Jury session:
Mirela Tomczyk, Magdalena Frankowska

Fotografie nagrodzonych książek / Photographs of awarded books:
Magdalena Frankowska

Druk / Printing:
Argraf

© Copyright by Polskie Towarzystwo Wydawców Książek,
© Copyright by Polish Association of Book Publishers
Warszawa 2024

ISBN 978-83-971134-2-8

PTWK
ul. Świętokrzyska 30, lok.156
00-116 Warszawa
e-mail: ptwk@ptwk.pl
tel./fax + 48 22 850 34 76
ptwk.pl
facebook.com/stowarzyszenie.ptwk/
instagram.com/themostbeautifulpolishbooks/